

Päivi Kulmala

KANSAINVÄLISEN LIKKUVUUDEN ESTEET
SATAKUNNAN AMMATTIKORKEAKOULUSSA
KOHTEENA TEKNIikka JA MERENKULKU PORI

Matkailun koulutusohjelma

2009

KANSAINVÄLISEN LIKKUVUUDEN ESTEET SATAKUNNAN AMMATTIKORKEAKOULUSSA KOHTEENA TEKNIikka JA MERENKULKU PORI

Kulmala, Päivi
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Matkailun koulutusohjelma
Kesäkuu 2009
Halme, Jaana
UDK: 37.014.242, 378.6
Sivumäärä: 63

Asiasanat: kansainvälisyys, opiskelijavaihto, työelämä, kvantitatiivinen tutkimus

---

Tässä opinnäytetyössä selvitettiin Satakunnan ammattikorkeakoulun Tekniikka ja merenkulku Porin toisen ja kolmannen vuoden opiskelijoiden halukkuutta lähteä kansainväliseen opiskelijavaihtoon. Tutkimukseen osallistuneet opiskelijat olivat energiatekniikan, kemiantekniikan, kone- ja tuotantotekniikan, rakennustekniikan, sähkötekniikan sekä tietotekniikan koulutusohjelmista. Tutkimuksessa selvitettiin opiskelijoiden henkilökohtaisia ja koulutusohjelmakohtaisia esteitä sekä haettiin vastausta myös siihen, mitkä asiat opiskelijat kokevat tärkeimmiksi edellytyksiksi kansainväliseen opiskelijavaihtoon hakeutumiselle sekä mistä asioista tarvitsisi olla enemmän tietoa suunniteltaessa kansainvälistä opiskelijavaihtoa.

Kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä oli paras tapa saada tulokset, koska tutkittava perusjoukko oli suuri. Kyselylomakkeen avulla oli mahdollista saada suuri määrä vastauksia. Tutkimus toteutettiin sähköisesti kyselylomakkeen avulla 23.2.–9.3.2009. Vastauksia saatiin 78 kappaletta. Tutkimustuloksista tuli ilmi merkittävimmät kansainvälisen opiskelijavaihdon esteet. Henkilökohtaisista esteistä merkittävimmät olivat opiskelijoiden huoli siitä, että he eivät valmistu tavoiteajassa, heidän elämäntilanteensa tai perhesyyt. Osalle kyselyyn vastanneista oma taloudellinen tilanne nousi opiskelijavaihtoon lähdön esteeksi. Opiskelijat olivat kuitenkin tietoisia kansainvälisen opiskelijavaihdon hyödyllisyydestä. Koulutusohjelmakohtaiset esteet opiskelijavaihtoon lähdölle muodostuivat tiedon puutteesta ulkomaisista opiskelijavaihtomahdollisuuksista sekä oman koulutusalan opetustarjonnasta ulkomaisissa partnerikouluissa.

Tutkimuksen teoriaosuudessa käsiteltiin kansainvälistymistä osana ammattikorkeakoulutusta, Suomen ammattikorkeakoulujen kansainvälistä liikkuvuutta sekä opiskelijavaihto-ohjelmia. Työssä kerrottiin Satakunnan ammattikorkeakoulusta, koulun kansainvälisen toiminnan strategiasta sekä mahdollisuuksista lähteä kansainväliseen opiskelijavaihtoon. Myös kansainvälisen liikkuvuuden merkitystä työelämässä pohdittiin. Osana teoriaa esiteltiin Satakunnan ammattikorkeakoulussa aiemmin tehdyt tutkimukset koskien kansainvälistä opiskelijavaihtoa.

THE OBSTACLES OF THE INTERNATIONAL MOBILITY AT SATAKUNTA
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES TARGETTING THE FACULTY OF
TECHNOLOGY AND MARITIME MANAGEMENT PORI

Kulmala, Päivi
Satakunta University of Applied Sciences
Degree Programme in Tourism
June 2009
Halme, Jaana
UDC: 37.014.242, 378.6
Number of pages: 63

Key words: internationality, student exchange, working life, quantitative research

---

The purpose of this thesis was to make a research of students' interests towards international study exchange in Satakunta University of Applied Sciences the Faculty of Technology and Maritime Management. This research was made among second and third year students from degree programmes in energy technology, chemical engineering, mechanical and production engineering, construction engineering, electrical engineering and information technology. The goal was to find out personal obstacles and obstacles in degree programmes concerning international student exchange mobility. Also the research aim was to find an answer on what issues the students find as the most important necessity to seek to a student exchange and about what issues more information is needed when planning for a student exchange.

Quantitative research method was the best way to get the results, because the chosen group was rather large. With the help of a questionnaire it was possible to get plenty of answers. The question sheet was sent through electronic mail to the students during the period from 23rd of February to 9th of March on 2009. The total amount of answers was 78. The results of the survey show the main obstacles for students to plan and leave for a student exchange. Those obstacles are a concern of not graduating on-time, current life situation or family reasons. For some of the students their own financial situation was the obstacle to leave for a student exchange. Students are well aware about the utility of international student exchange. Obstacles in student exchange in degree programmes were the lack of information about the foreign exchange possibilities and the lack of information concerning the courses available in degree programmes abroad.

The theory part of the thesis handles internationality as a part of education, international mobility in Finnish universities of applied sciences and also the student exchange programmes. In the thesis was also explained about Satakunta University of Applied Sciences, its international strategy and about the possibilities to go on a foreign student exchange. Also the meaning of the international mobility in working life was considered. Part of the theory introduced previously made researches in Satakunta University on Applied Sciences concerning the international student exchange.

SISÄLLYS

TERMI – JA KÄSITELUETTELO	6
1 JOHDANTO	9
2 TUTKIMUKSEN TAVOITTEET, TUTKIMUSONGELMA JA AIHEEN RAJAUS	10
3 KANSAINVÄLISTYMINEN OSANA AMMATTIKORKEAKOULUTUSTA	11
3.1 Kansainvälinen liikkuvuus suomalaisissa ammattikorkeakouluissa	14
3.2 Opiskelijavaihto-ohjelmat	15
4 SATAKUNNAN AMMATTIKORKEAKOULU	17
4.1 Satakunnan ammattikorkeakoulun kansainvälisen toiminnan strategia	18
4.2 Opiskelijavaihtoon Satakunnan ammattikorkeakoulusta	19
4.3 Satakunnan ammattikorkeakoulun Tekniikka ja merenkulku Porin kansainvälinen toiminta	21
5 KANSAINVÄLISEN LIIKKUVUUDEN MERKITYS TYÖELÄMÄSSÄ	23
6 SATAKUNNAN AMMATTIKORKEAKOULUSSA AIEMMIN TEHDYT SELVITYKSET KOSKIEN KANSAINVÄLISTÄ OPISKELIJAVAIHTOA	24
6.1 Vuoden 2002 selvitys kansainvälisen liikkuvuuden esteistä SAMKissa	25
6.2 Vuoden 2008 selvitys kansainvälisen liikkuvuuden esteistä	26
7 TUTKIMUSMENETELMÄ JA SEN VALINTA	28
7.1 Kysymyslomakkeen laadinta	29
7.2 Kysymyslomakkeen edut ja haitat	30
8 TUTKIMUSTULOSTEN TARKASTELU	32
8.1 Perustiedot	32
8.2 Henkilökohtaiset esteet hakeutuessa kansainväliseen opiskelijavaihtoon	35
8.3 Tarkastelu koulutusohjelmittain	39
8.4 Tärkeimmät edellytykset kansainväliseen opiskelijavaihtoon hakeutumiselle	43
8.5 Opiskelijan tiedon tarve kansainvälistä opiskelijavaihtoa suunniteltaessa	49
8.6 Opiskelijoiden omat kommentit	50
9 TUTKIMUSTULOSTEN YHTEENVETO JA LUOTETTAVUUDEN TARKASTELU	54
9.1 Tutkimustulosten yhteenveto	54

9.2 Tutkimustulosten luotettavuuden tarkastelu	56
10 OMA POHDINTA	58
LÄHTEET	61
LIITTEET Liite 1 Kyselylomake	

TERMI – JA KÄSITELUETTELO

CIMO

CIMO, Centre for International Mobility tunnettiin nimellä Kansainvälisen henkilövaihdon keskus aina vuoden 2008 loppuun saakka. Vuoden 2009 alusta CIMO vaihtoi nimensä Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMOksi. CIMO on kansainvälisiä asioita hoitava palveluorganisaatio. CIMO tukee kansainvälistymistä koulutuksen ja tiedotuksen avulla sekä markkinoi suomalaista koulutusta ulkomailla. Lisäksi apuraha- ja henkilövaihto-ohjelmien toteuttaminen kuuluu CIMOn toimenkuvaan. Se vastaa myös lähes kaikista Euroopan Unionin koulutus-, kulttuuri- ja nuorisohjelmien kansallisesta toimeenpanosta. (Kansainvälisen henkilövaihdon keskus CIMO a. 2008 ja 2009.)

Erasmus-ohjelma

Erasmus on perustettu vuonna 1987 ja se on Euroopan laajin opiskelijoiden vaihto-ohjelma. Erasmus on osa Euroopan Unionin Elinikäisen oppimisen ohjelmaa (Life-long Learning Programme LLP 2007–2013). (Kansainvälisen henkilövaihdon keskus CIMO b. 2008.)

FIRST-ohjelma

Finnish-Russian Student Exchange Programme. Tähän verkostoon tulee kuulua vähintään yksi suomalainen ja yksi venäläinen koulu. First-ohjelman vaihtopaikat ovat pääasiassa toisen vuoden opiskelijoille tarkoitettuja. (Kansainvälisen henkilövaihdon keskus CIMO c. 2008.)

Free Mover

Opiskelija, joka lähtee vaihtoon itsenäisesti. Free Mover-opiskelija hoitaa itse itselleen opiskelukorkeakoulun, vaihtopaikan kyseisestä koulusta sekä kaikki käytännön

asiat, jotka kuuluvat tehdä ennen vaihtoon lähtöä. Päävastuu vaihdosta on opiskelijalla itsellään. (Kansainvälisen henkilövaihdon keskus CIMO a. 2008.)

Kansainvälinen liikkuvuus

Kansainvälisellä liikkuvuudella tarkoitetaan opiskelijavaihtoon lähtemistä ulkomaille oman korkeakoulun kautta. Opiskelijavaihto on osa tutkinnon suorittamista. (Garam 2005, 7.)

Magellan

Magellan-yhteistyöverkoston kautta opiskelija voi lähteä opiskelijavaihtoon Meksikoon tai Yhdysvaltoihin. Yhteistyökorkeakouluja Meksikossa on yksi ja Yhdysvalloissa 13. (The Magellan Exchange a. 2008.)

Nordplus-ohjelma

Pohjoismaiden ministerineuvoston koulutusohjelma, joka koostuu neljästä eri alaohjelmasta, joilla on kohderyhmät esiopetuksesta korkeakoulutukseen. Nordplus-ohjelmaan kuuluvat kaikki Pohjoismaat sekä Baltian maat Viro, Latvia ja Liettua. (Kansainvälisen henkilövaihdon keskus CIMO d. 2008.)

Opiskelijavaihto

Opiskelijavaihto tarkoittaa sitä, että opiskelija lähtee suorittamaan osan tutkinnostaan ulkomaille, ulkomaiseen korkeakouluun. Vaatimus opiskelijavaihdon täyttymiseen on, että opiskelijan vaihdossa saamat opintopisteet hyväksytetään kotikorkeakoulussa. (Myllykoski 1997, 88–89.)

SAMK

SAMK on Satakunnan ammattikorkeakoulusta käytettävä lyhenne.

TEMEPO

TEMEPO on Satakunnan ammattikorkeakoulun, Tekniikka ja merenkulku Porista käytettävä lyhenne.

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön aiheena oli selvittää Satakunnan ammattikorkeakoulun Tekniikka ja merenkulku Porin (TEMEPO) toisen ja kolmannen vuoden opiskelijoiden näkökulmia kansainvälisen liikkuvuuden esteistä. Työssä käsitellään vain Suomesta ulkomaille tapahtuvaa liikkuvuutta opiskelijavaihdon puitteissa.

Nykypäivän ammattikorkeakouluissa kansainvälinen liikkuvuus on erittäin ajankohdasta ja tärkeää. Myös suurin osa nykypäivän työpaikoista muuttuu kansainvälisiksi ja monikulttuurisiksi sekä yhä useammat työnantajat arvostavat opiskelijan opiskeluvaihdon aikana saamaa kokemusta. Vaikka Satakunnan ammattikorkeakoulun Tekniikka ja merenkulku Porin antamat mahdollisuudet lähteä kansainväliseen opiskelijavaihtoon ovat hyvät, on opiskelijoiden kansainvälinen liikkuvuus kuitenkin heikkoa. Aikaisempien vuosien tilastojen perusteella vaihtoon lähteneiden opiskelijoiden määrä on laskussa.

Opiskelijavaihtoa tuetaan eri apurahoin; tämä auttaa opiskelijan ulkomailla ollessa hänen taloudellista tilannettaan huomattavasti. Satakunnan ammattikorkeakoulu Tekniikka ja merenkulku Porilla on myös runsaasti yhteistyökouluja niin Euroopassa kuin sen ulkopuolellakin, joten opiskelijalla on mahdollisuus valita useammasta eri vaihtokohteesta. Tämän toivotaan innostavan opiskelijoita hakemaan opiskelijavaihtoon.

Opinnäytetyön alussa kerrotaan kansainvälistymisestä osana ammattikorkeakoulutusta, strategiasta, jonka opetusministeriö on asettanut Suomen korkeakoulutuksessa tapahtuvalle kansainväliselle toiminnalle sekä Suomen ammattikorkeakouluissa tapahtuvasta kansainvälisestä liikkuvuudesta ja sen vaikutuksesta työelämään. Myös

Satakunnan ammattikorkeakoulu Tekniikka ja merenkulku Porissa tapahtuvat opiskelijavaihto-ohjelmat käydään läpi ja kerrotaan Satakunnan ammattikorkeakoulusta (SAMK) ja koulun kansainvälisestä toiminnasta, kuten myös koulussa tapahtuvasta kansainvälisestä liikkuvuudesta ja sen mahdollisuuksista. SAMKissa on myös aikaisemmin tehty tutkimuksia kansainvälisen liikkuvuuden esteistä. Myös nämä esitellään työssä.

Opinnäytetyön loppuosassa esitellään tutkimustulokset. Tutkimusta koskeva kysely toteutettiin sähköisesti The Questions -ohjelmalla, jota käytetään Satakunnan ammattikorkeakoulu Liiketalous ja kulttuuri Porissa. Kysely lähetettiin sähköpostitse valitulle perusjoukolle eli Satakunnan ammattikorkeakoulu Tekniikka ja merenkulku Porin (TEMEPO) toisen ja kolmannen vuoden opiskelijoille, josta he pääsivät linkin kautta vastaamaan kyselyyn. Kysely oli avoinna 23.2.–9.3.2009 ja tuona aikana saatiin vastauksia 78 kappaletta. Lähes kaikki vastaukset on havainnollistettu diagrammein, mikä helpottaa tulosten tulkintaa.

2 TUTKIMUKSEN TAVOITTEET, TUTKIMUSONGELMA JA AIHEEN RAJAUS

Opinnäytetyöstäni on Satakunnan ammattikorkeakoulun Tekniikka ja merenkulku Porille (TEMEPO) hyötyä, koska tutkimuksen avulla saadaan tietoa siitä, mitkä asiat opiskelijat kokevat kansainvälisen liikkuvuuden esteiksi. Mikäli tutkimuksestani käy ilmi seikkoja, joihin toivottaisiin parannusta Satakunnan ammattikorkeakoulun puolelta, voidaan niihin puuttua ja kohdentaa niihin tarvittavia toimenpiteitä. Tutkimuksen avulla saadaan vinkkejä siitä, mitä tietoja opiskelijat kaipaavat kansainvälisestä liikkuvuudesta. Opiskelijavaihdon tilannetta ei voida parantaa, jos Satakunnan am-

mattikorkeakoululla Tekniikka ja merenkulku Porilla (TEMEPO) ei ole tarkkoja tietoja siitä, mitkä asiat opiskelijat kokevat kansainväliseen vaihtoon lähdön esteiksi.

Tutkimuksella haettiin Satakunnan ammattikorkeakoulun Tekniikka ja merenkulku Porin (TEMEPO) toisen ja kolmannen vuoden opiskelijoiden mietteitä kansainvälisen liikkuvuuden esteistä. Aihe rajattiin Satakunnan ammattikorkeakoulun Tekniikka ja merenkulku Porin (TEMEPO) toimipisteeseen. Tutkimusaineisto kerättiin Satakunnan ammattikorkeakoulun Tekniikka ja merenkulku Porin (TEMEPO) toisen ja kolmannen vuoden opiskelijoilta. Aihe päätettiin rajata näin, koska Porin toimipiste on iso ja sieltä saatiin riittävästi vastauksia.

3 KANSAINVÄLISTYMINEN OSANA AMMATTIKORKEAKOULUTUSTA

Kansainvälistyminen liittyy nykyisin suurena osana ammattikorkeakoulutukseen. Kansainvälistymistä pyritään sisällyttämään suurimpaan osaan kursseja ja projekteja. Tämä sen takia, että opiskelijoiden tulee valmistautua tulevaisuuteen ja tulevaan työympäristöön, joka on tänä päivänä yhä kansainvälisempi ja monikulttuurisempi kuin aiemmin. Ulkomaille opiskelu ei suinkaan ole uusi asia, ensimmäiset suomalaiset lähtivät ulkomaille opiskelemaan jo keskiajalla. Suunta oli ulkomaille siksi, että Suomessa ei ollut vielä yhtään heidän koulutustaan vastaavaa yliopistoa tai korkeakoulua. Suomesta ulkomaille on siis opiskelijavaihtoja tapahtunut jo pitkän aikaa, mutta uudempi ilmiö näitä koskien ovat opiskelijavaihto-ohjelmat. Opiskelijavaih-

dosta on tullut osa opiskelijoiden jokapäiväistä elämää vasta 1990-luvulla. Tärkeintä opiskelijavaihdossa on se, että opiskelija voi mennä opiskelemaan toisen maan oppilaitokseen lyhyeksikin aikaa suorittaakseen osan tutkinnostaan. (Myllykoski 1997, 12.)

Suomessa 1980-luvun lopussa koulutuksen kansainvälistyminen nousi tärkeäksi koulutuspoliittiseksi tavoitteeksi. Tähän vaikutti Suomen osallistuminen Euroopan yhdistymiseen, joka edellytti voimakasta kansainvälisen toiminnan vahvistamista erityisesti korkeakoulutuksessa kuin myös koko koulutusjärjestelmässä. Melko suljetun suomalaisen yhteiskunnan ja talouselämän avautuminen kansainväliselle yhteistyölle ja kilpailulle edellytti suuria muutoksia vakiintuneissa toimintatavoissa. (Korkeakoulujen kansainvälisen toiminnan strategia 2001, 1.)

Suomeen ammattikorkeakoulujärjestelmä luotiin 1990-luvun aikana, jolloin uudistuksen keskeisiä tavoitteita alusta alkaen oli koulutuksen kansainvälistäminen. Ammattikorkeakouluihin otettiin käyttöön tukiohjelma, jonka avulla panostettiin yhä enemmän ja enemmän vieraskielisen opetuksen kehittämiseen sekä kansainvälisten asiain hallinnon parantamiseen ja kansainvälisten yhteyksien rakentamiseen. Kansainvälisen henkilövaihdon keskus CIMOn perustaminen 1991 oli yksi keskeisistä toimenpiteistä, jolla koulutuksen kansainvälisen yhteistyön edellytyksiä parannettiin. Yksi CIMOn tehtävistä on myös Suomen markkinointi koulutusmaana sekä ulkomaailman informoiminen suomalaisen yhteiskunnan monikulttuuristumisesta. (Korkeakoulujen kansainvälisen toiminnan strategia 2001, 1.)

Opetusministeriön vuonna 2000 asettama tehtävä korkeakoulujen kansainvälisen strategian työryhmälle oli selvittää, miten suomalaisen korkeakoulutuksen kilpailukyky voidaan parhaiten turvata maailman markkinoilla, erityisesti Euroopassa. Työryhmän tuli arvioida myös se, miten suomalainen korkeakoulu pystyisi kilpailemaan koko ajan kiristyvässä kansainvälisessä kilpailussa muiden maiden kanssa. Tavoitteeksi otettiin vuosi 2010. (Korkeakoulujen kansainvälisen toiminnan strategia 2001, tiivistelmä.)

Opetusministeriön mukaan vuonna 2010 Suomi menestyy globaalissa osaamiskilpailussa. Suomi on myös korkeakoulumaana tunnettu ja vaikutusvaltainen. Suomi on osa eurooppalaista koulutus- ja tutkimusaluetta. Tavoitetilanteessa toivotaan myös, että korkeakouluysteistyö on kansainvälisempää kuin nyt ja kansainvälisyyden vaatimukset huomioidaan koulutusten sisällössä. Ulkomaalaisia opettajia ja asiantuntijoita työskentelee Suomessa kaksi kertaa enemmän kuin vuonna 2001 sekä opiskelijavaihdon ja tutkinto-opiskelijoiden määrä kasvaa vuosittain huomattavasti vuoteen 2001 verrattaessa. (Korkeakoulujen kansainvälisen toiminnan strategia 2001, tiivistelmä.)

Vuonna 2010 Suomessa on pohjoisten alueiden yhteistyöverkosto ja Venäjän osajien verkosto sekä Pohjoismaihin suuntautuneita korkeakouluja. Yhteistyö Aasian maiden korkeakoulujen kanssa on alkanut toimia ja joidenkin Afrikan ja Latinalaisen Amerikan maiden korkeakoulujen kanssa yhteistyötä voi kutsua vilkkaaksi. Tavoittilan mukaan, joka on asetettu vuodelle 2010, kansainvälisyys on integroitu osa korkeakoulujen ajattelua. Opetussuunnitelmissa on otettu huomioon monikulttuuristunut yhteiskunta ja kansainvälistyneet elinkeinoelämän vaatimukset. Alkuvuosien panostus kansainvälisen toiminnan vahvistamiseen ja siihen saatu lisärahoitus ovat mahdollistaneet Suomen korkeakoulujen tasavertaisen kilpailumahdollisuuden maailman johtavien korkeakoulujen ja yliopistojen kanssa. (Korkeakoulujen kansainvälisen toiminnan strategia 2001, 55–56.)

3.1 Kansainvälinen liikkuvuus suomalaisissa ammattikorkeakouluissa

CIMO eli kansainvälinen henkilöstövaihdon keskus on kerännyt vuodesta 1997 tietoja yliopistojen kansainvälisestä liikkuvuudesta ja koko korkeakoulusektorin osalta vuodesta 1998 lähtien. CIMO julkaisee vuosittain keräämänsä tiedot tilastoraportissa ”Kansainvälinen liikkuvuus yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa.” Ensisijaisesti raportin tarkastelu kohdistuu korkeakoulujen pitkäkestoiseen opiskelijaliikkuvuuteen. (Garam 2007, 5.)

Kansainvälistä opiskelijaliikkuvuutta Suomessa vuonna 2006 voidaan kutsua jopa nousevaksi trendiksi. Suomesta vaihtoon lähteviä opiskelijoita vuonna 2006 oli 8610. Tämä tarkoittaa lähtevien opiskelijoiden lukumäärän lisääntymistä runsaalla prosentilla verrattaessa vuoteen 2005. Ammattikorkeakouluista vuonna 2006 vaihtoon lähti 3927, kun taas vuonna 2005 vaihtoon lähtijöitä oli 3817. Ammattikorkeakoulun opiskelijoiden vaihtoon lähtö parani 110 henkilöllä. Verrattaessa Satakunnan ammattikorkeakoulun lähtijöiden määrää vuosina 2005 ja 2006, vuonna 2005 lähtijöitä oli 133 ja vuonna 2006 lähtijöitä oli 145. Raportissa ei kuitenkaan mainittu, miltä koulutusaloilta vaihtoon lähtijät olivat. Satakunnan ammattikorkeakoulun kohdalla opiskelijaliikkuvuus kehittyi vuoden aikana 9 %. (Garam 2007, 6-9.)

Suhteuttaessa aloittavien opiskelijoiden määrä liikkuvien opiskelijoiden määrällä voidaan tutkia kansainvälisen liikkuvuuden aktiivisuutta. Ammattikorkeakoulusektorilla opiskelijaksi tilastoidaan läsnäolevaksi ilmoittautuneet. Vuonna 2006 Suomen ammattikorkeakouluista joka kahdeksas aloittava opiskelija lähti tutkintonsa aikana vaihtoon eli 12,1 %. Tarkasteltaessa opiskelijaliikkuvuutta koulutusaloittain voidaan huomata, että tekniikan ja liikenteen alan liikkuvuus on toiseksi pienin 6,9 %, kun taas aktiivisinta liikkuvuus on matkailu-, ravitsemus- ja talousalalla 24,1 %. Suomesta ulkomaille suuntautuva liikkuvuus alueittain on aktiivisinta Etelä- ja Länsi-Suomessa, kun taas lisää aktiivisuutta halutaan Itä- ja Pohjois-Suomessa olevilta korkeakouluilta. (Garam 2007, 12–18.)

Tarkasteltaessa ammattikorkeakoulujen opiskelijoiden vaihtoon lähdön kohdemaita, voidaan todeta, että liikkuvuus on hyvin eurooppakeskeistä. 70,5 % suomalaisista ammattikorkeakouluopiskelijoista suuntaa vaihtonsa toiseen Euroopan maahan. Suosituimpia Euroopan maita opiskelijoiden vaihtokohteena olivat Iso-Britannia, Espanja ja Saksa. Viime aikoina on kuitenkin Euroopan viehättävyys vaihtokohteena alkanut hiipua ja tilalle ovat tulleet Aasian maat, joiden suosio kasvaa koko ajan. (Garam 2007, 20–24.)

Suomen ammattikorkeakouluista löytyy useita vaihto-ohjelmia, joiden kautta opiskelija voidaan lähettää vaihtoon. Näistä yleisimpiä opiskelijoiden käyttämiä ovat Erasmus 44,5 %, korkeakoulujen omat vaihtosopimukset 20,6 %, Free Mover (itsenäisesti vaihtopaikan järjestävä opiskelija) 13,4 % sekä Nordplus 7,2 %. Ammattikorkeakouluissa kansainvälisen liikkuvuuden kesto on 4,5 kk, kun taas Satakunnan ammattikorkeakoulussa opiskelijavaihdon kesto on hieman pidempi 5,1 kk. (Garam 2007, 24–26.)

3.2 Opiskelijavaihto-ohjelmat

Osan tutkinnostaan suomalainen ammattikorkeakouluopiskelija voi suorittaa ulkomailla. Opiskelijavaihtoon opiskelija voi lähteä itsenäisesti tai vaihto-ohjelman kautta. Suosituin sekä myös helpoin tapa on osallistua opiskelijavaihto-ohjelmaan. (www.maailmalle.net b.) Näitä opiskelijavaihto-ohjelmia Satakunnan ammattikorkeakoulu Tekniikka ja merenkulku Porissa ovat Erasmus, Nordplus, FIRST sekä Magellan. Lisäksi SAMKilla on kahdenvälisiä sopimuksia aasialaisten ja venäläisten korkeakoulujen kanssa. Satakunnan ammattikorkeakoulusta on myös mahdollista lähteä Free Mover -opiskelijavaihtoon, mikäli vaihto-ohjelmista ei löydy sopivaa vaihtokohdetta. (www.samk.fi f.)

Erasmus vaihto-ohjelma on suurin Euroopan sisällä toimiva opiskelijavaihto-ohjelma ja sen avulla suurin osa opiskelijoista lähtee vaihtoon, kuten huomattiin Irma Gara-

min tekemässä tutkimuksessa ”Kansainvälinen liikkuvuus yliopistoissa ja ammatti-korkeakouluissa 2006.” Erasmus-ohjelman tavoitteet ovat kansainvälisen liikkuvuuden määrän ja laadun lisääminen Euroopassa sekä korkeakoulujen välisten ja työelämän kanssa tapahtuvan yhteistyön edistäminen. Mukana Erasmus-ohjelmassa on 31:stä eri maasta 3000 eri korkeakoulua. Kaikki Euroopan Unionissa olevat jäsenvaltiot sekä niiden lisäksi Islanti, Liechtenstein, Norja ja Turkki osallistuvat Erasmus vaihto-ohjelmaan. (www.cimo.fi b.)

Nordplus-ohjelma edistää yhteistyöhankkeita, liikkuvuutta sekä verkostojen syntymistä niin Pohjoismaiden kuin Baltian maiden korkeakoulujen välillä. Ohjelman tavoitteena on myös kehittää ja vahvistaa pohjoismaista koulutusyhteistyötä. (www.cimo.fi d.) Henkilökohtaisena tiedonantona sain TEMEPOn kansainväliseltä koordinaattorilta tiedon, että ”meillä ei ole aktiivista Nordplus-ohjelmaa tällä hetkellä” (Härkki, O. 2009. Kansainvälisten asioiden koordinaattori. Pori, Henkilökohtainen tiedonanto 23.3.2009).

First -ohjelma on Suomen ja Venäjän lähialueiden korkeakouluverkosto. Ohjelmaan tulee kuulua vähintään yksi korkeakoulu Suomesta ja Venäjältä. Ohjelmaan kuuluvilla korkeakouluilla on mahdollisuus toteuttaa vaihtohankkeita niin nykyisten kuin uusienkin korkeakoulujen kanssa. (www.cimo.fi c.)

Magellan vaihto-ohjelman avulla opiskelijalla on mahdollisuus lähteä vaihtoon Meksikoon tai Yhdysvaltoihin (www.magellanonline.org b.). Magellan vaihto-ohjelmaan kuuluu Euroopassa Suomen lisäksi Belgia, Espanja, Hollanti, Itävalta, Ranska ja Saksa. Suomessa Magellan vaihto-ohjelmaan osallistuu Rovaniemen ammattikorkeakoulu sekä Satakunnan ammattikorkeakoulu. (www.magellanonline.org a.)

Free Moverina opiskelija voi lähteä opiskelijavaihtoon, mikäli vaihto-ohjelmista ei löydy sopivaa vaihtokohdetta. Free Mover -vaihtajana vaihtoon haettaessa on myös huomioitava, että kohdemaan korkeakoululla saattaa olla lukukausimaksu, joka on opiskelijan itse maksettava. (www.maailmalle.net a.)

4 SATAKUNNAN AMMATTIKORKEAKOULU

Satakunnan ammattikorkeakoulu on monialainen ammattikorkeakoulu. Länsirannikolla sijaitsevan Satakunnan ammattikorkeakoulun tehtäviin opetuksen lisäksi kuuluvat tutkimus- ja kehittämistutkinta sekä alueyhteistyö. Satakunnan ammattikorkeakoulu on vakinaistettu 1.8.1997 ja sen toiminta-ajatuksena on verkostomaisesti toimiva korkeakoulu. Satakunnan ammattikorkeakoulu vauhdittaa niin Satakunnan kuin sen lähialueidenkin kehittymistä kilpailukykyisenä ja kansainvälisenä alueena. (www.samk.fi b.)

Satakunnan ammattikorkeakoulun koulutuspaikkakunnat ovat Pori, Rauma, Huittinen, Harjavalta ja Kankaanpää. Opiskelijamäärä yhteensä näissä toimipisteissä on 6500 ja henkilöstöä on 520. Satakunnan ammattikorkeakoulussa on mahdollista saada perustutkintokoulutusta 23 koulutusohjelmassa, joista kolme on englanninkielistä ja 20 suomenkielistä. Kuudessa koulutusohjelmassa on myös mahdollista suorittaa ylempi ammattikorkeakoulututkinto. Lisäksi Satakunnan ammattikorkeakoulu tarjoaa Täydennyskoulutuskeskuksen puitteissa täydennyskoulutusta, erikoistumisopintoja sekä avointa ammattikorkeakouluopetusta. (www.samk.fi b.)

Toimialoja Satakunnan ammattikorkeakoululla on kolme. Näitä ovat Liiketalous ja kulttuuri, Sosiaali- ja terveysala sekä Tekniikka ja merenkulku. (www.samk.fi b.) Satakunnan ammattikorkeakoulun Tekniikan ja merenkulun koulutusta toteutetaan Porissa ja Raumalla. Toimiala kouluttaa ammattinsa osaavia merikapteeneja sekä insinöörejä. Koulutuksen tavoite on antaa hyvä osaamistaso ja valmius niin merikapteenin kuin insinöörinkin työhön. (www.samk.fi c.)

4.1 Satakunnan ammattikorkeakoulun kansainvälisen toiminnan strategia

Kansainvälisyys on Satakunnan ammattikorkeakoululle erittäin tärkeä asia ja sitä yritetään edistää vuosi vuodelta. Satakunnan ammattikorkeakouluun onkin laadittu kansainvälisen toiminnan strategia, jossa kerrotaan, mitkä ovat kansainvälisen toiminnan perusteet, keskeiset toimintamuodot sekä strategiset tavoitteet. Kansainvälisen toiminnan ei ole tarkoitus olla erillinen toiminta, vaan SAMK:n tarkoituksena on sisällyttää se luonnolliseksi avainprosessiksi sekä eri toimintamuotojen osaksi. (www.samk.fi g.)

Kansainvälistyminen koskettaa voimakkaasti niin Suomea, Satakuntaa kuin Satakunnan ammattikorkeakouluakin. Opiskelijoiden tulee osata toimia monikulttuurisessa kansainvälisessä toimintaympäristössä ja heillä tulee olla oman ammattialan laaja-alaista tuntemusta työskennellessään Suomessa tai ulkomailla. Työelämässä opiskelijoilla tulee olla valmiuksia työskennellä eri maista ja kulttuureista tulevien työntekijöiden kanssa, koska yhteisessä Euroopassa on laajat työmarkkina-alueet sekä laaja kansainvälinen kanssakäyminen. Tärkeä kilpailutekijä opiskelija- ja henkilöstörekrytoinnissa on opiskelijan omaama kansainvälinen osaaminen. (www.samk.fi g.)

Kansainvälisen toiminnan strategia on osa Satakunnan ammattikorkeakoulun strategisia päämääriä. Visiona Satakunnan ammattikorkeakoululla on olla merkittävä eurooppalainen korkeakoulu, joka tuottaa työelämän arvostamaa osaamista. Vision toteutumista Satakunnan ammattikorkeakoulu tukee rakentamalla ja ylläpitämällä monipuolisia partneriverkostoja, jotka turvaavat mahdollisuudet koulujen välisiin opiskelija- ja henkilöstövaihtoihin, opetus- ja hankeyhteistyöhön sekä tutkimustoimintaan. Kansainvälisyys on kiinteä osa Satakunnan ammattikorkeakoulun opetusta, tutkimusta ja kehittämistoimintaa. (www.samk.fi g.)

Satakunnan ammattikorkeakoululle laaditun kansainvälisen toiminnan strategian mukaan keskeiset toimintamuodot ovat kansainvälisyyskulttuurin vahvistaminen niin Satakunnan alueella kuin Satakunnan ammattikorkeakoulussa, opetuksen, oppimisympäristön, tutkimuksen, kehittämistoiminnan, täydennyskoulutuksen ja palvelutoiminnan kansainvälistäminen sekä henkilöstön kansainvälisyysosaamisen kehittäminen. Erittäin tärkeä osa toimintaa on kansainvälisten partneriverkostojen rakentaminen, ylläpitäminen ja hyödyntäminen. Nämä keskeiset toimintamuodot, jotka ovat tärkeä osa Satakunnan ammattikorkeakoulun kansainvälistymistä, auttavat Satakunnan ammattikorkeakoulua saavuttamaan kokonaisvaltaisen kansainvälisen osaamisen Satakunnan alueella ja korkeakoulussa. (www.samk.fi g.)

4.2 Opiskelijavaihtoon Satakunnan ammattikorkeakoulusta

Satakunnan ammattikorkeakoulun jokaisella tutkintoaan suorittavalla opiskelijalla on mahdollisuus lähteä ulkomaille opiskelijavaihtoon joko lukukaudeksi tai lukuvuodeksi. Vaihdon pituus on opiskelijasta itsestään riippuva asia. Satakunnan ammattikorkeakoulun omatessa laajat kansainväliset yhteydet sekä partnerikouluja niin Euroopassa, Pohjoismaissa kuin niiden ulkopuolellakin, on opiskelijoilla mahdollisuus lähteä opiskelijavaihtoon eri puolille maailmaa ja tutustua ammattikorkeakoulussa opiskeleviin, eri kulttuureista tuleviin opiskelijoihin. (www.samk.fi f.)

Vaivattomin ja helpoin tapa opiskelijan kannalta on lähteä opiskelijavaihtoon johonkin SAMKin monista eri yhteistyökouluista. SAMK on osallisena useissa vaihto-ohjelmissa; Erasmus-, Nordplus-, FIRST- sekä Magellan -vaihdoissa. SAMKilla on myös kahdenvälisiä sopimuksia aasialaisten ja venäläisten korkeakoulujen kanssa. Free Mover on myös yksi vaihtoon lähtijän mahdollisuus. Free Mover -vaihdossa opiskelija hakee itsenäisesti itselleen vaihtopaikan ja hoitaa itse kaikki käytännön järjestelyt. (www.samk.fi f.)

Opiskelijavaihtoon voivat hakea pääsääntöisesti kaikkien koulutusalojen opiskelijat, jotka ovat suorittaneet vähintään yhden vuoden tutkinnostaan SAMKissa. Pääsääntöinen hakuaika seuraavalle lukuvuodelle on alkuvuonna, tammi- tai helmikuussa. Partnerikouluista, joihin voi hakea, löytyy tietoa SAMKin kotisivuilta. Lisäksi, henkilökohtaista apua saa jokavuotisesta infotilaisuudesta, joka järjestetään ennen hakuaikaa Satakunnan ammattikorkeakoulussa. Opiskelijan olisi hyvä tutustua jo ennen hakuajan alkua partnerikouluihin ja niiden tarjontaan, koska parhaimmat paikat täyttyvät nopeasti. Opiskelijan onkin hyvä tästä syystä tarkkaan suunnitella seuraava lukuvuosi. (www.samk.fi f.)

Opiskelijan tulee ennen vaihtoon lähtöä miettiä, miksi hän haluaa vaihtoon lähteä. Hänen on tarkasteltava, onko vaihtoon lähdön motiivina opinnot ulkomaisessa korkeakoulussa, vieras kieli- ja kulttuuritaitojen parantaminen vai eläminen ja selviytyminen kansainvälisessä ympäristössä. Vaihdon ajankohtaa on syytä miettiä tarkasti ja myös sitä, miten opintojen jatkaminen vaihdosta palattaessa ajoittuu, varsinkin jos paluu sijoittuu keskelle lukukautta. (www.samk.fi f.)

Opiskelijavaihtoon opiskelijoita valittaessa huomioidaan opiskelijan opintomenestys SAMKissa (suoritettujen opintopisteiden määrä suhteessa opiskeluvuosiin). Muita kriteerejä ovat tarvittava kielitaito kohdemaassa, vaihtokohteen soveltuvuus hakijan opintoihin sekä vaihdon hyödyllisyys opiskelijalle itselleen opiskelijan omasta mielestä. Opiskelijavaihdon aikana suoritettavat opinnot luetaan osaksi kotimaista tutkintoa. Tämän takia opiskelijan, joka on hyväksytty opiskelijavaihtoon, tulee käydä keskustelu oman koulutusohjelmavastaavan kanssa opintojen vastaavuudesta kotikoulun omiin opintoihin. Näin ulkomainen vaihto ei pidennä opiskelijan opiskeluaikaa kotimaassa. (www.samk.fi f.)

Opiskelijan lähtiessä opiskelijavaihtoon johonkin SAMKin yhteistyökouluista, opiskelija on vapautettu kalliista lukukausimaksuista ulkomaisessa korkeakoulussa.

Opiskelijat, jotka osallistuvat opiskelijavaihto-ohjelmiin saavat myös apurahaa SAMKilta. Apurahan suuruus riippuu sekä vaihto-ohjelmasta että vaihdon pituudesta. Lukuvuonna 2008–2009 Erasmus-vaihtoon lähtevät opiskelijat saavat apurahaa 900–1800€, vaihtoajan ollessa 3 – 10kk. Yhdysvaltoihin, Aasiaan tai Venäjälle suuntautuville vaihdoille apuraha on 1200€, vaihtoajasta riippumatta. Nordplus-vaihto-ohjelmaan osallistuvat hakevat apurahaa Pohjoismaiden ministerineuvostolta. (www.samk.fi f.)

4.3 Satakunnan ammattikorkeakoulun Tekniikka ja merenkulku Porin kansainvälinen toiminta

Satakunnan ammattikorkeakoulun Tekniikka ja merenkulku Porin kansainvälinen toiminta sisältää opiskelija-, harjoittelija-, opettaja- sekä asiantuntijaliikkuvuutta, opetussuunnitelmien kansainvälistämistä, opetussisältöjen kehittämistä yhteistyössä ulkomaisten yhteistyötahojen kanssa sekä kehitys- ja tutkimusprojekteja. Näiden vuoksi Satakunnan ammattikorkeakoulun Tekniikka ja merenkulku Porilla on sekä laajat kansainväliset yhteydet että partnerikouluja monissa eri maissa, niin Euroopassa kuin Euroopan ulkopuolellakin. Opiskelijalla, joka suorittaa tutkintoaan Satakunnan ammattikorkeakoulussa, on hyvät mahdollisuudet lähteä ulkomaille opiskelijavaihtoon tai tutustumaan ammattikorkeakoulussa opiskeleviin, eri kulttuureista ja maanosista tuleviin opiskelijoihin. (www.samk.fi e.)

Satakunnan ammattikorkeakoulun Tekniikka ja merenkulku Porin kansainvälistä liikkuvuutta tilastoidaan SAMKin kansainväliseen tilastotietokantaan, johon merkitään kaikki vaihtoon lähtevät opiskelijat. Kansainvälisestä tilastotietokannasta nähdään kansainvälisen liikkuvuuden luvut koskien Satakunnan ammattikorkeakoulun Tekniikka ja merenkulku Poria. Verrattavana ovat kansainväliseen vaihto-opiskeluun lähteneiden opiskelijoiden luvut vuodesta 2005 aina vuoteen 2008. (www.samk.fi a.)

Ensimmäiseksi huomataan, että vuosiluvusta riippumatta opiskelijavaihto-ohjelma Erasmus on suosituin (Taulukko 1). Toiseksi suosituin opiskelijavaihto-ohjelma on Free Mover, jossa opiskelija hoitaa niin opiskelupaikan kuin muutkin tarpeelliset opiskelua koskevat asiat itse. Kolmanneksi ylsi Magellan vaihto-ohjelma, joka on Satakunnan ammattikorkeakoulun kanssa työskentelevä yhteisö, vaihdot suuntaavat kohti Amerikkaa ja Meksikoa.

Taulukko 1. Satakunnan ammattikorkeakoulun Tekniikka ja merenkulku Porin kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähteneet vaihto-ohjelmittain vuosina 2005–2008.

VUOSI	ERASMUS	MAGELLAN	FREE MOVER
2005–2006	11	1	1
2006–2007	7	0	8
2007–2008	6	2	0

Kansainvälisen tilastotietokannan mukaan Satakunnan ammattikorkeakoulun Tekniikka ja merenkulku Porista vuosina 2005–2008 on lähtenyt innokkaimmin opiskelijoita opiskelijavaihtoon kone- ja tuotantotekniikan koulutusohjelmasta (Taulukko 2). Innokkuus opiskelijavaihtoon lähtöön näyttää nousevan tässä koulutusohjelmassa. Kemiantekniikka tulee hyvänä kakkosena, mutta sen vaihtoon lähtijöiden luvut näyttävät laskevan vuonna 2007–2008. (Moisio, A-M. 2008. Kansainvälisten asioiden sihteeri. Pori, Henkilökohtainen tiedonanto 18.12.2008.)

Taulukko 2. Satakunnan ammattikorkeakoulun Tekniikka ja merenkulku Porin vaihtoon lähteneet opiskelijat koulutusohjelmittain vuosina 2005–2008.

KOULUTUSOHJELMA	2005–2006	2006–2007	2007–2008
ENERGIATEKNIikka	3	4	
ENVIRONMENTAL ENGINEERING	1		
KEMIANTEKNIikka	1	5	1
KONE- JA TUOTANTOTEKNIikka	1	3	5
RAKENNUSTEKNIikka	2	1	
SÄHKÖTEKNIikka		1	1
TIETOTEKNIikka	3	1	1

5 KANSAINVÄLISEN LIIKKUVUUDEN MERKITYS TYÖELÄMÄSSÄ

Suomessa 1980-luvun lopulta lähtien kansainvälistyminen on ollut yksi korkeakoulupolitiikan tärkeimmistä painopisteistä, kansainvälistymistä on haluttu edistää mm. opiskelijaliikkuvuuden kehittämisessä. Eurooppalaisiin korkeakouluopiskelijoihin verrattuna suomalaiset korkeakouluopiskelijat osallistuvat aktiivisemmin kansainväliin liikkuvuusohjelmiin. Suhteuttaessa aloittavien opiskelijoiden määrän vaihtoon lähtijöiden määrällä, joka seitsemäs opintonsa aloittava ammattikorkeakouluopiskelija suorittaa osan tutkinnostaan ulkomailla. (Garam 2005, 7-8.)

Kansainvälisen henkilövaihdon keskus CIMO on tehnyt tutkimuksen, jossa tarkastellaan suomalaisopiskelijoiden kansainvälisen liikkuvuuden merkitystä työelämän ja työllistymisen kannalta (Garam 2005, 5). Tutkimuksen perusteella melko suuri osa suomalaisista työnantajista ottaa huomioon ulkomailla tapahtuneen opiskelun rekrytointitilanteessa. Ulkomailla osan opiskeluistaan suorittaneen opiskelijan joutuessa vertailuun nopeasti valmistuneen opiskelijan kanssa, työnantajat kertovat, että opinnoistaan osan ulkomailla suorittanut pärjää paremmin valintatilanteessa. Työnantajien mielestä ulkomailla oppii ennen kaikkea kansainvälisiä valmiuksia ja yleisiä työelämän valmiuksia. Näitä pidetään erittäin hyödyllisenä työelämässä. (Garam 2005, 56–57.)

Elinkeinoelämän keskusliiton (EK) tekemässä kirjassa *Palvelut 2020 - Osaaminen kansainvälisessä palveluyhteiskunnassa* on otettu huomioon tulevaisuudessa tapahtuva kansainvälistyminen ja monikulttuurisuus. Julkaisussa kerrotaan, miten yritykset muuttuvat yhä enemmän monikansallisiksi ja markkinat kulkevat niin Eurooppaan kuin sen ulkopuolellekin. Suomalaiset yritykset tulevat tarjoamaan palveluita ulkomaailmalle ja tämän vuoksi monissa yrityksissä englanti on virallinen käyttökieli.

Niin työvoimassa kuin myös asiakaskunnassa on huomattavissa muutoksia ja ne ovatkin muuttumassa entistä monikulttuurisemmiksi. Ulkomaisten asiakkaiden sekä maahanmuuttajien mukana kansainvälistyminen ja monikulttuuristuminen tuovat uusia haasteita asiakaspalveluun, tällöin yrityksen työntekijöillä tulee olla kyky ymmärtää eri kulttuuritekijöitä. Opiskeluaikainen kansainvälisyyden kartuttaminen on siis eduksi monelle opiskelijalle tulevaisuudessa, koska sitä tullaan tarvitsemaan yhä enemmän monikulttuurisessa yhteiskunnassamme. (Elinkeinoelämän keskusliitto 2006, 8-9.)

6 SATAKUNNAN AMMATTIKORKEAKOULUSSA AIEMMIN TEHDYT SELVITYKSET KOSKIEN KANSAINVÄLISTÄ OPISKELIJAVAIHTOA

Satakunnan ammattikorkeakoulussa on aiemminkin tehty selvityksiä koskien opiskelijoiden kansainvälistä liikkuvuutta ja sen esteitä. Samasta aiheesta tehtiin ensimmäinen selvitys vuonna 2002. Tämän selvityksen teki lehtori Höijer-Brear Viveka, ”Raha, rakkaus ja rohkeus”. Toinen selvitys on uudempi. Uudemman selvityksen teki opinnäytetyönään opiskelija Elo Ulla vuonna 2008, ”Ikkunat auki maailmaan - kansainvälisen liikkuvuuden esteet liiketalouden, matkailun, tietojenkäsittelyn ja viestinnän koulutusohjelmissa”. Seuraavassa käyn läpi kummankin selvityksen tulokset ja asiat, jotka muodostuivat ylivoimaisimmiksi esteiksi opiskelijoille kansainvälistä opiskelijavaihtoa ajatellessa.

6.1 Vuoden 2002 selvitys kansainvälisen liikkuvuuden esteistä SAMKissa

Satakunnan ammattikorkeakoulussa on aikaisemmin tehty kansainvälisen liikkuvuuden esteistä selvitys, ”Raha, rakkaus ja rohkeus”, selvitys Satakunnan ammattikorkeakoulun opiskelijoiden näkemyksistä kansainvälisen liikkuvuuden esteistä henkilökohtaisesti sekä omassa opiskelijaryhmässä. Myös kansainvälisen liikkuvuuden edellytykset selvitettiin samassa teoksessa. (Höijer-Brear 2002, 6.)

Kysely suunnattiin vuosina 1998, 1999 ja 2000 opiskelunsa aloittaneille 3667 opiskelijalle. Suuren määrän toivottiin tuovan paljon vastauksia, mutta kyselylomakkeista palautui vain 1144 eli 31 %. Kyselylomakkeeseen vastanneista Tekniikkaa ja merenkulkua edusti 30.4 % (348 opiskelijaa). Tarkasteltaessa toimipistekohtaisesti, Tekniikka ja merenkulu Pori TEMEPOn (silloin TEKPO) vastanneiden osuus oli 15 %. (Höijer-Brear 2002, 6-8.)

Kyselomakkeeseen vastanneiden kesken merkittävimmät henkilökohtaiset esteet ulkomaiseen vaihto-opiskeluun lähtöön ovat taloudellinen tilanne, henkilökohtaiset syyt sekä tiedon puute (Höijer-Brear 2002, 9). Tutkittaessa tarkemmin kansainväliseen vaihtoon lähdön syitä koulutusaloittain voidaan huomata, että henkilökohtainen taloudellinen tilanne ei ole lainkaan niin tärkeä tekijä tekniikan ja merenkulun alalla kuin vastaavasti sosiaali- ja terveysalalla. Tekniikan ja merenkulun alalla este oli 67 %, kun taas sosiaali- ja terveysalalla 79 %. (Höijer-Brear 2002, 17.) Henkilökohtaiset syyt vaihtoon lähtöön tekniikan ja merenkulun alalla olivat vähemmän tärkeitä 56 % kuin sosiaali- ja terveysalalla 72 %. Verrattaessa Porin ja Rauman tekniikan ja merenkulun koulutusta, Porissa henkilökohtaiset syyt olivat jonkin verran tärkeämpiä kuin Raumalla. (Höijer-Brear 2002, 20.) Kansainväliseen vaihtoon lähdetessä on tärkeää, että opiskelijat saavat riittävästi tietoa vaihtoa koskevista asioista. Kyselyn mukaan tekniikan ja merenkulun alalla podetaan merkittävää tiedon puutetta kansainvälistä vaihtoa ajatellen. Erot eivät koulutusaloittain olleet suuret, tekniikka ja merenkulku 67 %, sosiaali- ja terveysala 63 % ja liiketalous 58 %. Tiedon puute vai-

kuttaa merkittävältä liikkuvuuden esteeltä sekä Porin että Rauman tekniikan ja merenkulun koulutusohjelmissa vaihtoon lähtöä ajateltaessa. Tiedonpuute oli sijoitettu kolmen tärkeimmän esteen joukkoon. (Höijer-Brear 2002, 22–23.)

Tutkimuksesta siis selvisi, että merkittävimmät henkilökohtaiset kansainvälisen liikkuvuuden esteet olivat taloudellinen tilanne, henkilökohtainen tilanne sekä tiedonpuute. Kaukana näistä eivät olleet myöskään tahto valmistua nopeasti sekä riittämätön kielitaito. Kansainvälisen liikkuvuuden edellytyksiksi nousivat samat asiat. Taloudellinen tilanne, henkilökohtainen tilanne sekä riittämätön kielitaito olivat tärkeimmät edellytykset kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähdetessä. (Höijer-Brear 2002, 32.)

6.2 Vuoden 2008 selvitys kansainvälisen liikkuvuuden esteistä

Toinen kansainvälisen liikkuvuuden esteistä tehty tutkimus tehtiin vuonna 2008. Opiskelija Ulla Elon tekemä selvitys ”Ikkunat auki maailmaan kansainvälisen liikkuvuuden esteet liiketalouden, matkailun, tietojenkäsittelyn ja viestinnän koulutusohjelmissa” kertoo SAMKin vuoden 2008 kansainvälisen liikkuvuuden esteistä liiketalouden, matkailun, tietojenkäsittelyn sekä viestinnän koulutusohjelmissa.

Kysely suunnattiin Satakunnan ammattikorkeakoulussa Liiketalous ja kulttuuri Porin yksikössä opiskeleville toista ja kolmatta opiskeluvuotta suorittaville opiskelijoille. Kyselyn toteutushetkellä läsnä olevia opiskelijoita oli 297 ja vastauksia saatiin 118 kappaletta. Näin ollen vastausprosentti oli 40 %. (Elo 2008, 27.)

Kyselylomakkeen avulla saatiin selville merkittävimmät syyt opiskelijavaihtoon lähtemiselle. Tärkeimmät henkilökohtaiset syyt opiskelijoiden liikkuvuuden esteiksi olivat huoli valmistumisen viivästyisestä sekä perhesyyt. Perhesyyt muodostivat 45 %:lle jonkinlaisen esteen vaihtoon lähtemiselle ja erittäin tärkeä syy 31 %:lle opiskelijoista. Valmistumisen viivästyminen oli myös merkittävä este vaihtoon läh-

döstä puhuttaessa 65 %:lle opiskelijoista. Seuraavaksi tärkeimpiä esteitä vaihtoon lähdöstä puhuttaessa olivat taloudellinen tilanne ja epätietoisuus partnerikoulujen oman koulutusalan opintotarjonnasta. Opiskelijoista 47 % katsoi, että oma taloudellinen tilanne ei ole riittävän hyvä, jotta ulkomaille vaihtoon voitaisiin lähteä. Myös epätietoisuus partnerikoulujen oman koulutusalan opintotarjonnasta oli kaikilla koulutusohjelmilla merkittävä este puhuttaessa opiskelijavaihtoon lähtemisestä. (Elo 2008, 51–52.)

Tutkimuksen avulla selvisi myös, että matkailun ja liiketalouden opiskelijat pitivät pääsääntöisesti opiskelijavaihtoa hyödyllisempänä kuin esimerkiksi viestinnän ja tietojenkäsittelyn opiskelijat, jotka eivät olleet lainkaan vakuuttuneita ulkomaisen opiskelijavaihdon eduista (Elo 2008, 52). Tutkimuksen mukaan edellytykset kansainväliseen opiskelijavaihtoon ovat riittävä kielitaito, kiinnostavat vaihtokohteet sekä riittävä taloudellinen tuki. Kohdemaan kulttuurin tuntemusta pidettiin mitättömänä seikkana vaihtoon lähtöä ajateltaessa. (Elo 2008, 53.) Vuoden 2008 tutkimuksen perusteella tärkeimmät kansainvälisen liikkuvuuden esteet olivat perhesyyt ja henkilökohtaiset syyt sekä opiskelijan taloudellinen tilanne. Valmistumisen viivästyttäminen oli myös merkittävä seikka, kun puhutaan lähdöstä vaihto-opiskeluun ulkomaille. (Elo 2008, 55–56.)

Seuraavassa osassa kerrotaan tutkimuksessa käytetystä kvantitatiivista tutkimusmenetelmästä ja sen keskeisistä piirteistä. Kerrotaan myös kysymyslomakkeen laadinnasta sekä tutkimusmenetelmän hyödyistä ja haitoista.

7 TUTKIMUSMENETELMÄ JA SEN VALINTA

Tässä tutkimuksessa käytettiin kvantitatiivista tutkimusmenetelmää sekä sen osana olevaa kyselytutkimusta. Tämä on tehokas ja taloudellinen tapa kerätä tietoa, koska tutkittava perusjoukko oli suuri. Kyselylomake katsottiin hyväksi vaihtoehdoksi, koska tällöin on mahdollista saada suuri määrä vastauksia. (Heikkilä 2008, 19.) Kyselylomake lähetettiin sähköisesti Satakunnan ammattikorkeakoulu Tekniikka ja merenkulku Porin toisen ja kolmannen vuoden opiskelijoille. Kvantitatiivinen tutkimuslomake on standardoitu kyselylomake eli siinä ei ole avoimia kysymyksiä (Heikkilä 2008, 16). Tulokset tästä kyseisestä kyselylomakkeesta esitetään opinnäytetyössä diagrammeihin ja taulukoihin.

Tutkimustuloksia verrattiin aiemmin Satakunnan ammattikorkeakoulussa tehtyihin tutkimuksiin. Näin saatiin tietoa siitä, miten vuosien mittaan opiskelijoiden edellytykset kansainväliseen opiskelijavaihtoon ovat muuttuneet. Kyselylomakkeen avulla selvisi myös opiskelijoiden esteet käsiteltäessä hakeutumista kansainväliseen vaihtoon

Kvantitatiivisen eli määrällisen tutkimusmenetelmän avulla selvitetään lukumääriin ja prosenttiosuuksiin liittyviä kysymyksiä. Tällainen tutkimus edellyttää tarpeeksi suurta perusjoukkoa. (Heikkilä 2008, 16.) Tutkimusaineiston keruuseen on mahdollista käyttää kyselylomaketta, valmiiden tilastojen ja rekisterien käyttöä tai systemaattista havainnointia. Määrällisessä tutkimusmenetelmässä tavallisin tutkimustulosten keräämisen tapa on kyselylomake. (Vilka 2005, 73.)

Standardoitu kyselylomake valmiine vastausvaihtoehtoineen on yleisin tapa, jota käytetään määrällisessä eli kvantitatiivisessa tutkimuksessa. Tulokset havainnollistetaan diagrammeihin ja taulukoihin. Kvantitatiivisen tutkimusmenetelmän avulla päästään asiaan käsiksi, mutta ei päästä pintaa syvemmälle. Tämän vuoksi tutkimustuloksista voidaan saada vääränlaisia vastauksia. Mikä? Missä? Paljonko? Kuinka usein? ovat

kysymyksiä joihin kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä vastaa. (Heikkilä 2008, 16–17.)

Keskeisiä piirteitä kvantitatiivisessa tutkimuksessa ovat aiempien tutkimuksien johdopäätökset, aiemmat teorit, hypoteesien esittely sekä käsitteiden määrittely. Havaintoaineiston tulee soveltua määrälliseen ja numeeriseen mittaamiseen, joten siitä on tärkeää tehdä hyvä suunnitelma. Erittäin tärkeää on määrittellä perusjoukko, josta otetaan otos. Muuttujien muodostaminen taulukkomuotoon ja aineiston saattaminen tilastollisesti käsiteltävään muotoon sekä päätelmien teko havaintoaineistosta ovat kvantitatiivisen tutkimuksen keskeisiä piirteitä. (Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara 2008, 135–136.)

7.1 Kysymyslomakkeen laadinta

Olenainen osatekijä kysely- ja haastattelututkimuksissa on kyselylomake. Kysymyslomakkeesta riippumatta kysymykset tulee laatia huolellisesti. Huonosti suunniteltu tai puutteellinen tutkimuslomake voi pilata koko tutkimuksen. Suunnitellessa lomaketta tulee tutustua kyseiseen kirjallisuuteen sekä pohtia ja täsmentää tutkimusongelmaa sekä käsitteiden määrittelyä ja tutkimusasetelman valintaa. Suunniteltaessa kysymyksiä ja niiden vastausvaihtoehtoja on selvitettävä haluttu vastausten tarkkuus. Tutkijan tulee myös tietää miten tutkimuksen tulokset raportoidaan. (Heikkilä 2008, 47.)

Tutkimussuunnitelmaa tehtäessä on varmistettava, että tutkittava asia on testattavissa ja mitattavissa sekä mahdollisuus tulosten raportointiin. Kysymyslomaketta tehtäessä on siis muistettava, että asioita ei kysytä periaatteella, mitä olisi ”kiva kysyä” tai ”tietää.” Tämän vuoksi ennen kysymyslomakkeen suunnittelua tulee olla päätettynä teoreettinen viitekehys ja keskeiset käsitteet, koska niihin liittyen yleisten käsitteiden avulla tutkimuksessa mitataan tutkittavaa asiaa. Suunniteltaessa kysymyslomaketta

on hyvä paneutua aiemmin tehtyihin tutkimuksiin sekä aihetta koskevaan teoriakirjallisuuteen. (Vilka 2005, 81.)

Hyvän ja onnistuneen kysymyslomakkeen tunnusmerkkejä ovat hyvät kysymykset, jotka ovat osoitettu oikealle kohderyhmälle. Vastajaan mielenkiinnon herättämiseksi on kysymyslomakkeen alkuun parasta sijoittaa helppoja kysymyksiä. Hyvä kysymyslomake on siisti, selkeä, houkuttelevan näköinen sekä siihen sisällytetty teksti ja kysymykset ovat hyvin aseteltu. Selkeät ja yksiselitteiset vastausohjeet auttavat vastaajaa nopeampaan ja laadullisempaan vastausmahdollisuuteen. Kysymyslomakkeen kysymysten tulee edetä loogisesti ja niissä tulee kysyä vain yhtä asiaa kerrallaan. Lomake tulee olla esitettävä, eikä se saa olla liian pitkä, ettei vastaaja kyllästy ennen kuin on päässyt lomakkeen loppuun. (Heikkilä 2008, 48–49.)

7.2 Kysymyslomakkeen edut ja haitat

Kysymyslomakkeen etuna pidetään sitä, että tutkimukseen voidaan saada vastaamaan paljon ihmisiä ja lomakkeessa voidaan kysyä monia asioita. Näiden avulla voidaan kerätä laaja tutkimusaineisto. Tämä kyselymenetelmä on tehokas, koska se säästää tutkijan aikaa ja vaivannäköä. (Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara 2008, 190.) Nykypäivänä etuna on myös se, että kysymyslomake voidaan lähettää joko sähköpostitse tai internetin välityksellä. Tämä on nopea ja vaivaton tapa tehdä kysely. On varmistettava, että perusjoukolla, jolle kysymyslomake lähetetään, on yhtäläinen mahdollisuus käyttää internetiä, lukea sähköpostia ja vastata kysymyslomakkeeseen. Yhtenä kysymyslomakkeen etuna mainitaan, että vastaaja jää aina tuntemattomaksi. (Vilka 2005, 74.)

Kysymyslomakkeeseen vastaavan anonymiteetin turvaaminen on kuitenkin vaikeaa, jos kysely tehdään sähköpostitse. Sähköpostiosoite voi paljastaa vastaajan tai vastaajan tietokone voidaan paikantaa sen IP-numeron, Internet protokollan, perusteella. (Vilka 2005, 75.) Kysymyslomaketutkimukseen liittyy muitakin heikkouksia. Kyse-

lylomaketutkimuksessa ei saada koskaan tietää, kuinka vakavasti vastaajat ovat ottaneet kyselyn ja ovatko vastaajat ymmärtäneet kysymykset oikein. Kato eli vastaamattomuus voi nousta hyvinkin suureksi, jos kysymyksiä ei ole ymmärretty oikein ja sen johdosta jätetty vastaamatta kysymyslomakkeeseen. (Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara 2008, 190.)

Ensimmäiseksi kysymyslomakkeessa kysyttiin vastaajan perustietoja: ikä, sukupuoli, koulutusohjelma sekä opintojen aloitusvuosi. Seuraavaksi vastaajia pyydettiin merkitsemään oikea vaihtoehto seuraavista: ”olen osallistunut kansainväliseen opiskelijavaihtoon”, ”olen hakenut kansainväliseen opiskelijavaihtoon”, ”tulín valituksi kansainväliseen opiskelijavaihtoon, mutta en lähtenyt”, ”olen hakenut kansainväliseen opiskelijavaihtoon, mutta en tullut valituksi” tai ”en ole hakenut kansainväliseen opiskelijavaihtoon.”

Kysymyslomakkeessa kysyttiin opiskelijoilta henkilökohtaisia asioita, jotka estävät hakeutumisen kansainväliseen opiskelijavaihtoon sekä koulutusohjelmakohtaiset esteet kansainväliseen opiskelijavaihtoon. Näihin kysymyksiin opiskelijat saivat vastata vaihtoehdoilla ”täysin samaa mieltä”, ”jokseenkin samaa mieltä”, ”jokseenkin eri mieltä”, ”täysin eri mieltä” tai ”en osaa sanoa.” Kohdassa, jossa kysyttiin tärkeimmät edellytykset kansainväliseen opiskelijavaihtoon hakeutumiselle, vastausvaihtoehdot olivat ”erittäin tärkeä”, ”tärkeä”, ”jokseenkin tärkeä”, ”ei tärkeä” tai ”en osaa sanoa.”

Kysymyslomakkeen viimeisessä kohdassa pyydettiin opiskelijoita laittamaan tärkeysjärjestykseen, mistä asioista tarvitsisi olla enemmän tietoa kansainvälistä opiskelijavaihtoa ajateltaessa. Lopuksi opiskelijat saivat antaa kommenttinsa koskien kansainvälistä vaihto-opiskelua.

Kysymyslomake lähetettiin sähköpostitse 391:lle Satakunnan ammattikorkeakoulu Tekniikka ja merenkulku Porin toisen ja kolmannen vuoden opiskelijalle, josta he pääsivät linkin kautta vastaamaan kyselyyn. Kysely oli avoinna 23.2.–9.3.2009 ja tuona aikana saatiin vastauksia 78 kappaletta. Vastaukset on esitetty diagrammeihin ja luvuin.

8 TUTKIMUSTULOSTEN TARKASTELU

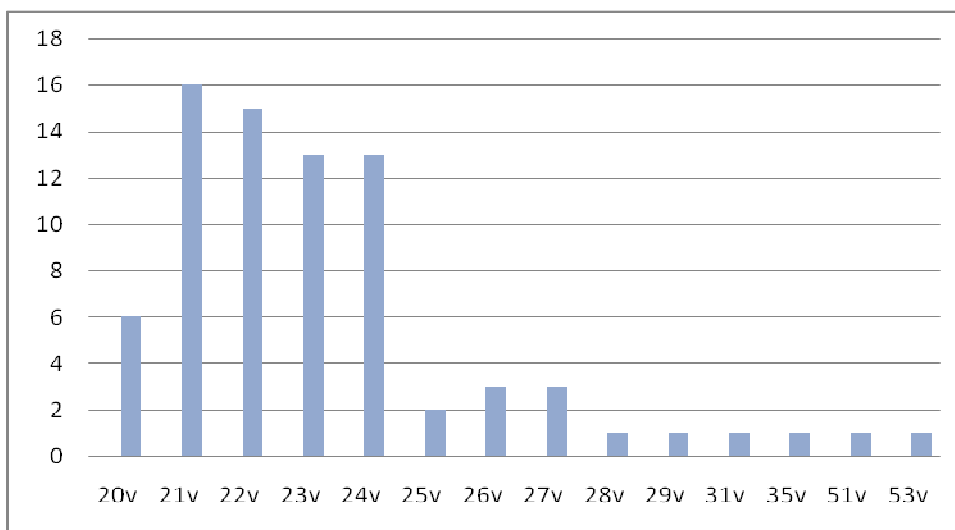
Tutkimuksen aiheena oli selvittää Satakunnan ammattikorkeakoulun Tekniikka ja merenkulku Porin opiskelijoiden näkemyksiä kansainvälisen liikkuvuuden esteistä. Tutkimuksessa käytettiin kvantitatiivista tutkimusmenetelmää ja se toteutettiin sähköisenä kyselynä. Valitulle perusjoukolle lähetettiin sähköposti, josta linkin kautta pääsi vastaamaan kyselyyn. Valitun perusjoukon muodostivat Satakunnan ammattikorkeakoulun Tekniikka ja merenkulku Porin toisen ja kolmannen vuoden opiskelijat, joita kyselyn toteutuksen hetkellä oli läsnäolevina opiskelijoina 391. Kysely toteutettiin 23.2.–9.3.2009, jonka välisenä aikana vastauksia saatiin 78 kpl. Vastausprosentti oli 20 %.

Tutkimusta varten suunniteltiin kyselylomake (LIITE 1), johon Satakunnan ammattikorkeakoulun Tekniikka ja merenkulku Porin toisen ja kolmannen vuoden opiskelijat vastasivat. Hyväksytyjä vastauksia saatiin 78 kpl. Tutkimustuloksista suurin osa on havainnollistettu diagrammeihin, jotka on tehty Excel-ohjelman avulla. Diagrammeissa näkyvät vastaukset osa on esitetty lukumäärin ja osa prosenttiluvuin. Tekstissä tutkimustulokset on kerrottu prosentein ja niiden perään on merkitty sulkeisiin vastausten lukumäärä. Tarkastellessa koulutusohjelmakohtaisia esteitä vastaukset on esitetty diagrammeissa lukumäärin. Seuraavaksi käydään vaiheittain läpi kyselyssä olevat kuusi osaa.

8.1 Perustiedot

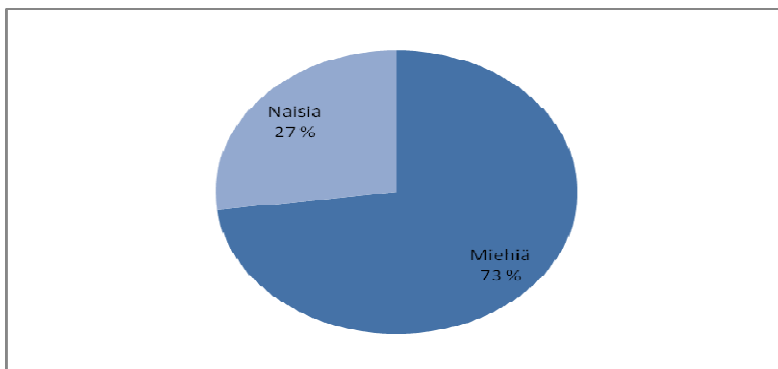
Ensimmäisessä kysymyksessä kysyttiin vastaajan ikää. Vastausvaihtoehtoja ei annettu, vaan vastaaja merkitsi ikänsä kyselylomakkeeseen. Vastaajista 57 oli 21–24-vuotiaita (Kuvio 1). Vastaajista yhdellä oli iäksi annettu 2 vuotta, joten sitä ei voinut ottaa mukaan tutkimukseen.

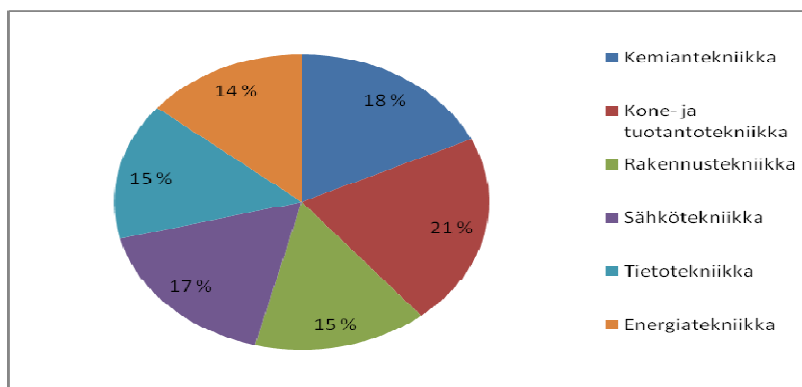
Kuvio 1. Vastaajien ikäjakauma.

Toisessa kysymyksessä kysyttiin vastaajien sukupuolta. Kyselyyn vastanneista opiskelijoista 57 vastaajaa oli miehiä ja 21 vastaajaa naisia (Kuvio 2).

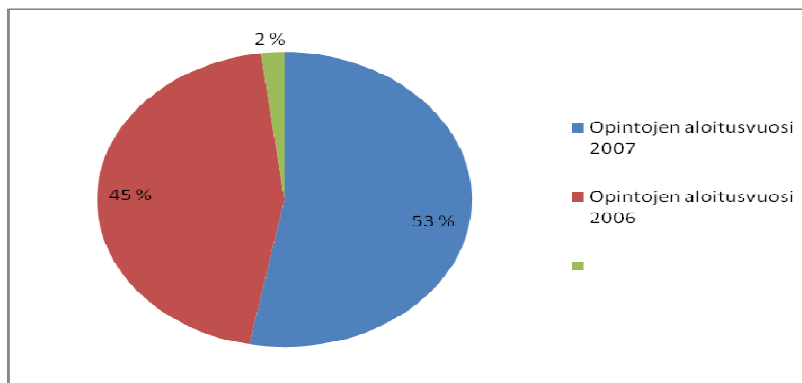
Kuvio 2. Vastaajien sukupuolijakauma.

Seuraavaksi kysyttiin, mihin koulutusohjelmaan opiskelija kuuluu. Suurin määrä vastaajia oli kone- ja tuotantotekniikan koulutusohjelmasta (Kuvio 3). Pienimmäksi joukoksi jäi energiatekniikka. Koulutusohjelmakohtaiset vastaajamäärät on esitetty kuviossa 3.

Kuvio 3. Vastaajien koulutusohjelma.

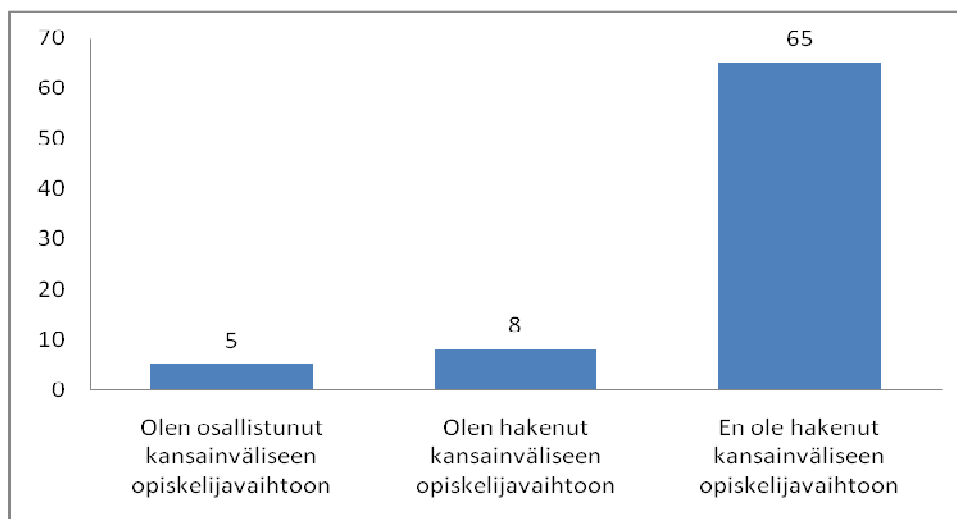
Perusjoukko, jolle tutkimus tehtiin, oli Satakunnan ammattikorkeakoulun Tekniikka ja merenkulku Porin kemiantekniikan, kone- ja tuotantotekniikan, rakennustekniikan, sähkötekniikan, tietotekniikan ja energiatekniikan toisen ja kolmannen vuoden opiskelijat. Heiltä kysyttiin myös heidän opintojensa aloitusvuotta. Vastaajista opiskelunsa oli aloittanut vuonna 2007 41 vastaajaa, vuonna 2006 aloittaneita oli 35 vastaajaa. Vastaajista kaksi ei ollut maininnut aloitusvuottaan (Kuvio 4).

Kuvio 4. Opintojen aloitusvuosi.

Tutkimuksessa haluttiin myös selvittää, oliko opiskelija jo osallistunut tai hakenut kansainväliseen opiskelijavaihtoon. Kyselyyn vastanneista opiskelijoista suurin osa 65 opiskelijaa, ei ollut hakenut kansainväliseen opiskelijavaihtoon (Kuvio 5). Kyselyyn vastanneista opiskelijoista kansainväliseen opiskelijavaihtoon hakeneita oli kahdeksan opiskelijaa. Viisi opiskelijaa oli jo osallistunut kansainväliseen opiskelijavaihtoon. Vaihtoehdot, ”tulisin valituksi kansainväliseen opiskelijavaihtoon, mutta en

lähtenyt” sekä ”olen hakenut kansainväliseen opiskelijavaihtoon, mutta en tullut valituksi”, eivät saaneet yhtään vastausta.

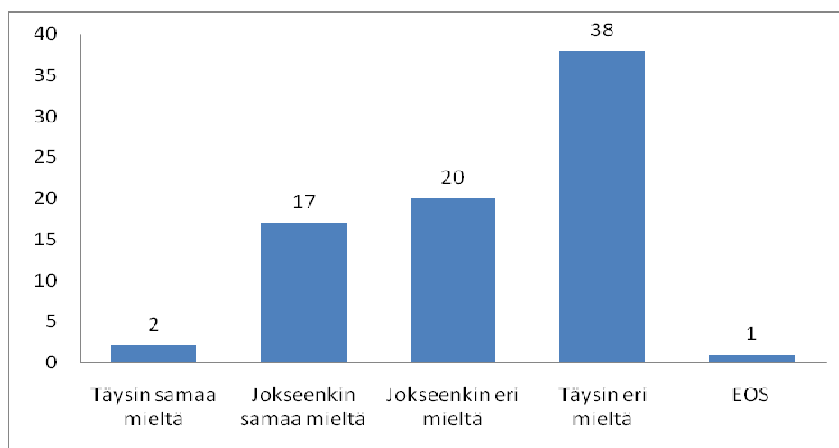

Kuvio 5. Osallistuminen tai hakeminen kansainväliseen opiskelijavaihtoon.

8.2 Henkilökohtaiset esteet hakeutuessa kansainväliseen opiskelijavaihtoon

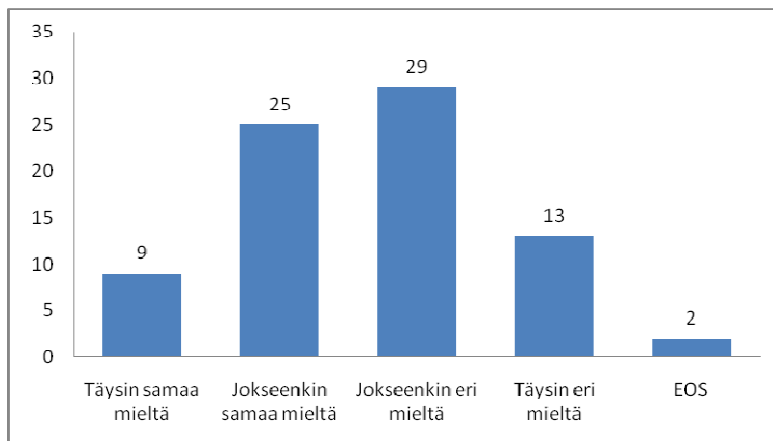
Tutkimuksessa selvitettiin myös opiskelijoiden henkilökohtaisia esteitä kansainväliseen vaihtoon hakeutumisessa. Osiossa esitettiin kuusi väittämää, joihin vastaajat vastasivat käyttäen asteikkoa täysin samaa mieltä, jokseenkin samaa mieltä, jokseenkin eri mieltä, täysin eri mieltä tai en osaa sanoa. Kysymyslomakkeessa oli seuraavat väittämät: ”kielitaitoni ei ole riittävä”, ”taloudellinen tilanteeni ei salli vaihtoon lähtöä”, ”elämäntilanne tai perhesyyt estävät lähtöni”, ”minulla ei ole riittävästi tietoa opiskelijavaihtomahdollisuuksista”, ”luulen, että kansainvälinen vaihto viivästyttäisi opintojani” sekä ”en ole vakuuttunut kansainvälisen opiskelijavaihdon hyödyllisyydestä.” Lopuksi oli vielä lisätty vaihtoehto: ”muu, mikä.” Tähän kohtaan vastaaja sai itse laittaa omakohtaisen vastauksen, jos mikään yllä olevista ei vastannut hänen henkilökohtaista estettänsä lähteä kansainväliseen opiskelijavaihtoon.

Ensimmäinen väittämä koski kielitaitoa. Vastaajien piti arvioida, onko heidän kielitaitonsa riittävä. Vastaajista 38 piti kielitaitoaan riittävän hyvänä (Kuvio 6). Kyselyyn osallistuneista 20 oli jokseenkin eri mieltä väittämän, kielitaito ei ole riittävän hyvä, kanssa. Väittämän kanssa jokseenkin samaa mieltä oli 17 opiskelijaa. Ainoastaan kaksi opiskelijaa oli täysin samaa mieltä väittämän, kielitaitoni ei ole riittävä hakeutuakseni kansainväliseen opiskelijavaihtoon, kanssa. Tulosten perusteella voidaan todeta, että Tekniikan ja merenkulku Porin opiskelijat pitävät kielitaitoaan riittävän hyvänä, eivätkä koe sitä lähdön esteeksi.

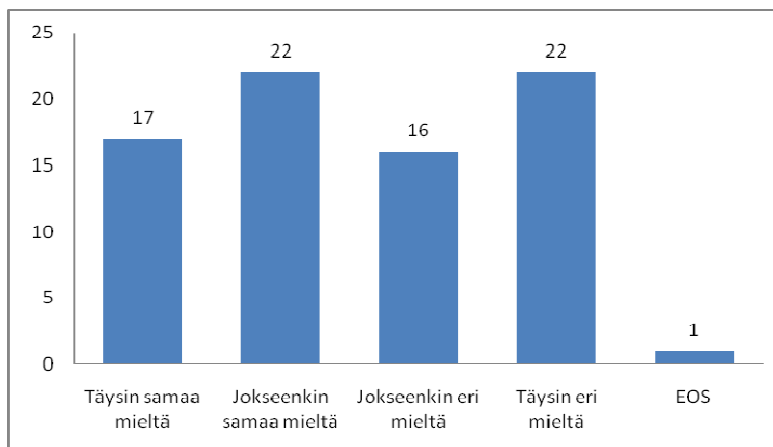
Kuvio 6. Kielitaitoni ei ole riittävä.

Seuraava väittämä koski opiskelijoiden henkilökohtaista taloudellista tilaa kansainväliseen vaihtoon lähdön esteenä. Opiskelijoista 29 oli jokseenkin eri mieltä väittämän, taloudellinen tilanteeni ei salli vaihtoon lähtöä, kanssa (Kuvio 7). Kaukana tästä luvusta ei kuitenkaan ollut vaihtoehto jokseenkin samaa mieltä. Opiskelijoista 25 oli sitä mieltä, että taloudellinen tilanne ei ole riittävän hyvä, jotta ulkomaille voitaisiin lähteä. Täysin eri mieltä väittämän kanssa oli 13 vastaajaa ja yhdeksän vastaajaa oli täysin samaa mieltä väittämän kanssa. Vastauksissa oli kaksi ”en osaa sanoa” vastausta.

Kuvio 7. Taloudellinen tilanteeni ei salli vaihtoon lähtöä.

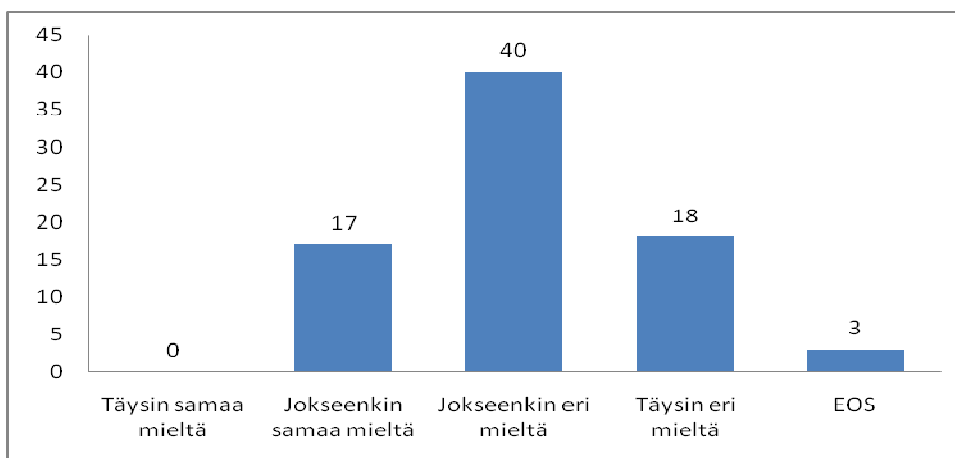
Vastaajista 22 oli sitä mieltä, että elämäntilanne ja perhesyyt olivat painava syy olla lähtemättä opiskelijavaihtoon. Sama määrä 22 vastaajista eivät kokeneet elämäntilannetta tai perhesyytä esteeksi opiskelijavaihtoon lähdeettäessä (Kuvio 8). Opiskelijoista 17 kokivat elämäntilanteensa estävän lähtönsä opiskelijavaihtoon. Jokseenkin eri mieltä väittämän kanssa oli 16 opiskelijaa. Tutkimuksen perusteella puolelle opiskelijoista elämäntilanne tai perhesyyt oli este olla lähtemättä opiskelijavaihtoon kun taas puolelle ei.

Kuvio 8. Elämäntilanne tai perhesyyt estävät lähtöni.

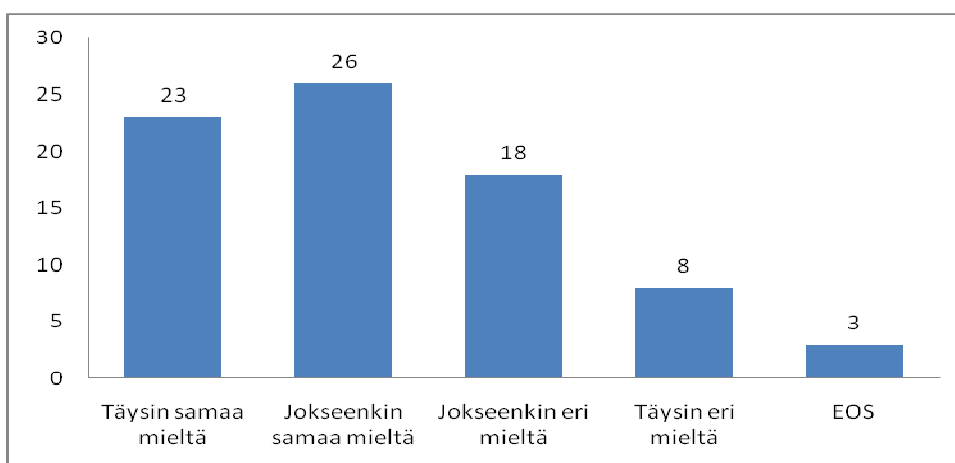
Kyselyssä selvitettiin myös, saavatko opiskelijat riittävästi tietoa opiskelijavaihtomahdollisuuksista (Kuvio 9). Suurin osa opiskelijoista, 58 vastaajaa olivat, eri mieltä väittämän, tiedot vaihtomahdollisuuksista ovat riittäviä, kanssa. Opiskelijavaihto-

mahdollisuuksista kuitenkin lisää tietoa haluaisivat 17 vastaajaa. Vastanneista kolme ei osannut kertoa mielipidettään.

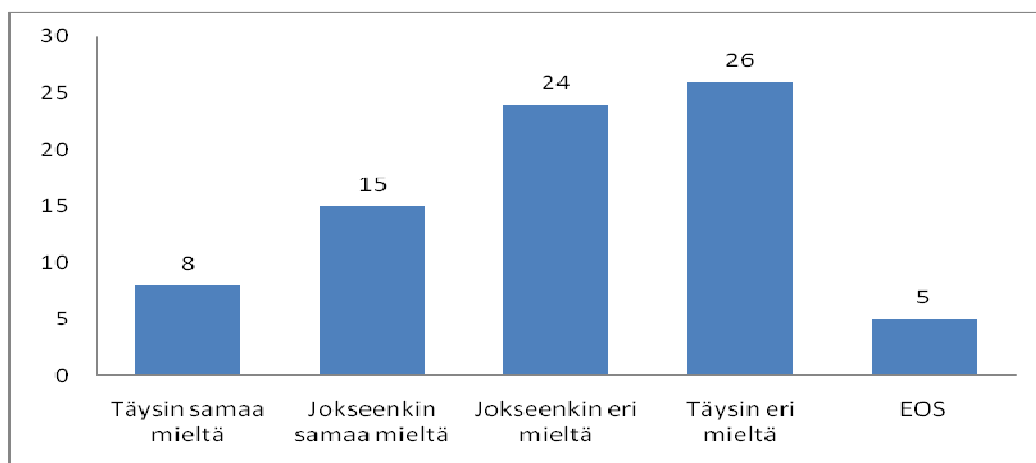
Kuvio 9. Minulla ei ole riittävästi tietoa opiskelijavaihtomahdollisuuksista.

Tutkimuksessa selvitettiin myös, luulevatko opiskelijat valmistumisensa viivästyvän lähtiessään kansainväliseen opiskelijavaihtoon. Kyselyyn vastanneista 49 olivat erittäin huolissaan siitä, että heidän valmistumisensa viivästy jos he ottavat osaa kansainväliseen opiskelijavaihtoon (Kuvio 10). Pieni osa opiskelijoista, kahdeksan vastaajaa, olivat kuitenkin sitä mieltä, että opiskelijavaihtoon lähtö ei viivästyttäisi opintoja.

Kuvio 10. Luulen, että kansainvälinen vaihto viivästyttäisi opintojani.

Tutkimuksessani on jo aiemmin mainittu työnantajien mielipide kansainvälisen vaihdon tärkeydestä. Lomakkeessa oli väittämä, jossa kysyttiin vastaajien vakuuttuneisuutta kansainvälisen opiskelijavaihdon hyödyllisyydestä. Kyselyn perusteella voidaan todeta Tekniikka ja merenkulku Porin opiskelijoiden olevan samaa mieltä asiasta. Kyselyyn vastanneista 50 olivat sitä mieltä, että kansainvälinen opiskelijavaihto on hyödyllinen tulevaisuutta ajatellen (Kuvio 11). Vain kahdeksan vastaajista eivät pitäneet ulkomaista opiskelijavaihtoa hyödyllisenä.

Kuvio 11. En ole vakuuttunut kansainvälisen opiskelijavaihdon hyödyllisyydestä.

Kohdassa ”muu, mikä”, vastaajat saivat itse mainita muita henkilökohtaisia esteitä haettaessa kansainväliseen vaihtoon. Yhden opiskelijan esteenä opiskelijavaihtoon lähdössä oli, että opiskelut ovat venähtäneet ja opiskeluaika meinaa loppua kesken. Toinen vastanneista ei vain ollut kiinnostunut kansainvälisestä opiskelijavaihdosta.

8.3 Tarkastelu koulutusohjelmittain

Tutkimuksessa selvitettiin myös koulutusohjelmakohtaisia esteitä kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähtiessä. Tässä osiossa väittämiä oli neljä, joihin vastaajat vastasivat asteikolla täysin samaa mieltä, jokseenkin samaa mieltä, jokseenkin eri mieltä,

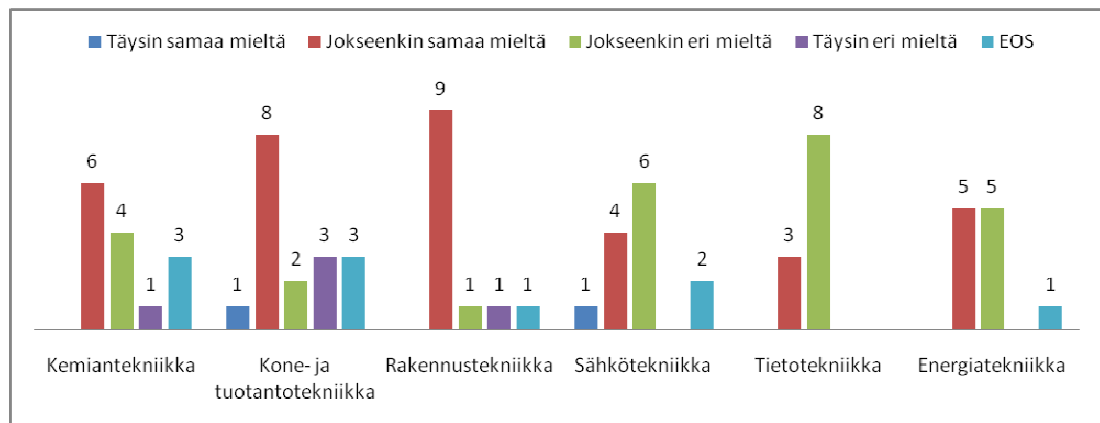
täysin eri mieltä tai en osaa sanoa. Mukana oli myös kohta muu mikä, jossa vastaajalla oli mahdollisuus oman mielipiteen lisäämiseen.

Väittämät, jotka esitettiin opiskelijoille olivat: ”saatavilla ei ole tarpeeksi tietoa oman koulutusalan opiskelijavaihtomahdollisuuksista”, ”vähäinen tieto partnerikoulujen oman koulutusalan opetustarjonnasta”, ”omassa koulutusohjelmassa ei kannusteta ulkomaiseen opiskelijavaihtoon” sekä ”koulutusosalta ei löydy kiinnostavia vaihtokohteita.” Lisäksi oli kohta ”muu mikä”, johon vastaaja sai laittaa oman mielipiteensä, mikäli mikään yllä olevista väittämistä ei vastannut hänen koulutusohjelmakohtaista estettä kansainväliseen opiskelijavaihtoon. Kyselyn tähän osioon vastasivat kaikki 78 opiskelijaa. Vastaukset on esitetty diagrammeissa koulutusohjelmitain, myös lukumäärät ovat kuvattuina.

Kohdassa koulutusohjelmakohtaiset esteet kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähdettäessä ensimmäisessä väittämässä kysyttiin, onko opiskelijoilla saatavilla tarpeeksi tietoa oman koulutusalan opiskelijavaihtomahdollisuuksista. Kemiantekniikan koulutusohjelmasta kuusi vastaajaa olivat sitä mieltä, ettei saatavilla ole tarpeeksi tietoa oman koulutusalan opiskelijavaihtomahdollisuuksista (Kuvio 12). Toisaalta neljä vastaajaa valitsi väittämän vastaukseksi jokseenkin eri mieltä ja täysin eri mieltä oli yksi vastaaja.

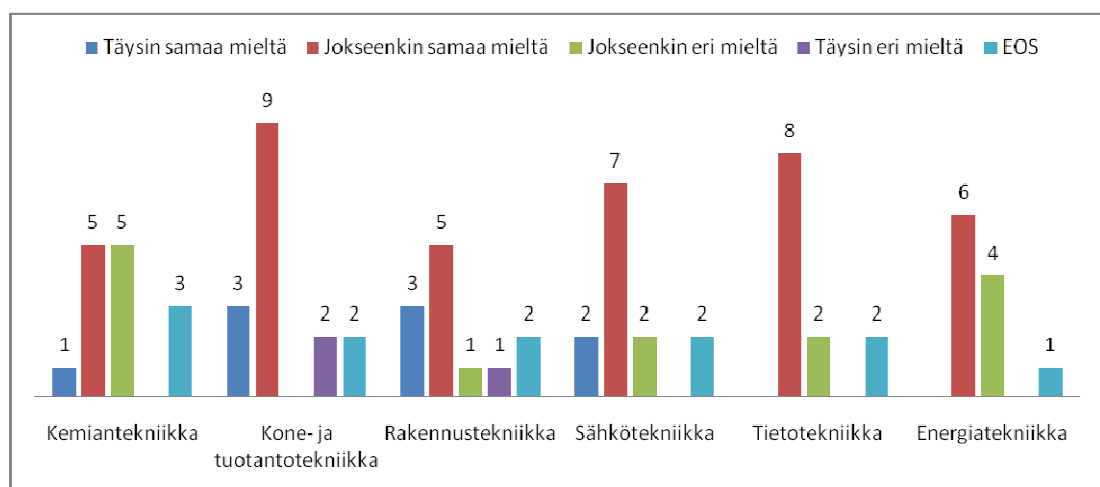
Kone- ja tuotantotekniikan koulutusohjelmasta kahdeksan vastaajaa sekä rakennustekniikan koulutusohjelmasta yhdeksän vastaajaa olivat sitä mieltä, että saatavilla ei ole tarpeeksi tietoa oman koulutusalan opiskelijavaihtomahdollisuuksista. Toisaalta sähkötekniikan koulutusohjelmasta kuusi vastaajaa ja tietotekniikan koulutusohjelmasta kahdeksan vastaajaa olivat sitä mieltä, että tietoa on tarpeeksi. Energiateknikassa opiskelijoiden mielipide jakaantui. Viisi vastaajaa olivat väittämän kanssa jokseenkin samaa mieltä ja viisi vastaajaa jokseenkin eri mieltä.

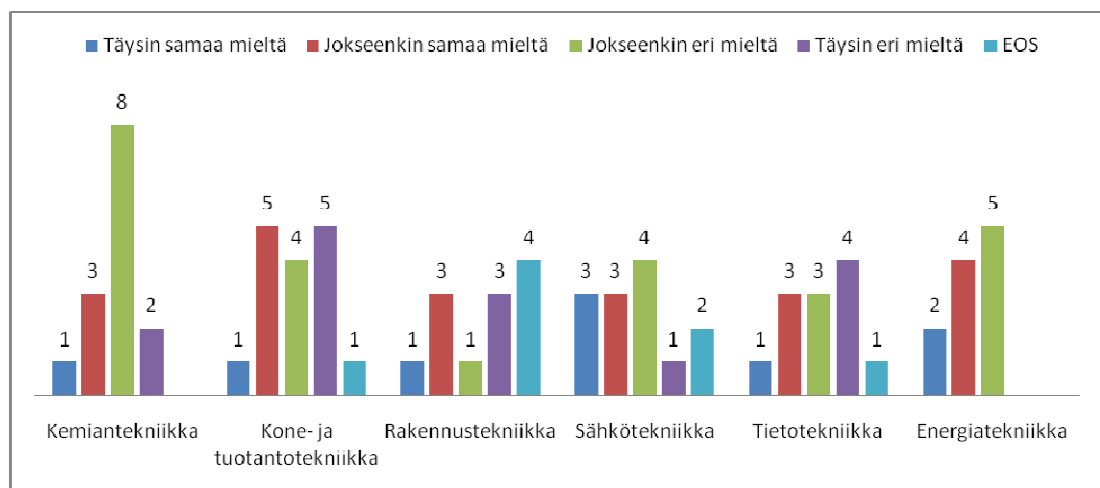
Kuvio 12. Saatavilla ei ole tarpeeksi tietoa oman koulutusalan opiskelijavaihtomahdollisuuksista.

Seuraavassa väittämässä kysyttiin, saavatko opiskelijat liian vähän tietoa partnerikoulujen oman koulutusalan opetustarjonnasta (Kuvio 13). Tulosten perusteella kaikkien koulutusohjelmien opiskelijat olivat sitä mieltä, että oman koulutusalan opetustarjonnasta partnerikouluissa ei ole tarpeeksi tietoa. Kemiantekniikan koulutusohjelman opiskelijoista viisi oli jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa. Sama tulos näkyi myös muissa tutkimuksessa mukana olleissa koulutusohjelmissä. Samoin vastasi yhdeksän opiskelijaa kone- ja tuotantotekniikan, viisi opiskelijaa rakennustekniikan, seitsemän opiskelijaa sähkötekniikan, kahdeksan opiskelijaa tietotekniikan ja kuusi opiskelijaa energiatekniikan koulutusohjelmien opiskelijoista.

Kuvio 13. Vähäinen tieto partnerikoulujen oman koulutusalan opetustarjonnasta.

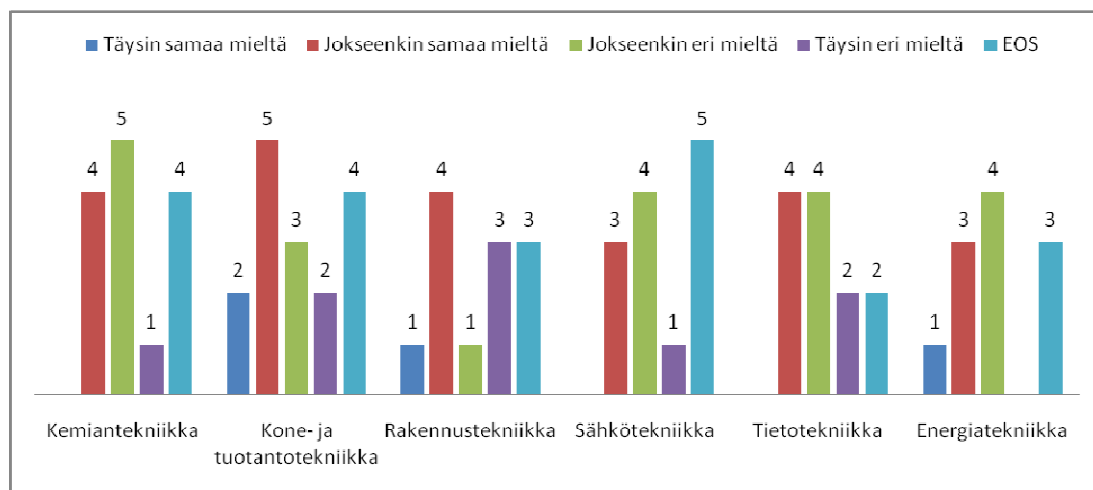
Seuraavaksi tutkimuksessa tarkasteltiin, miten opiskelijat tuntevat heitä kannustettavan opiskelijavaihtoon omassa koulutusohjelmassa (Kuvio 14). Kyselyyn vastanneista kemiantekniikan opiskelijoista kahdeksan olivat jokseenkin eri mieltä väittämän kanssa. He tuntevat, että he saavat tarpeeksi kannustusta omassa koulutusohjelmassa vaihtoon lähtöä ajatellen. Kone- ja tuotantotekniikan koulutusohjelmassa viisi, rakennustekniikan koulutusohjelmassa kolme, sähkötekniikan koulutusohjelmassa kolme, tietotekniikan koulutusohjelmassa kolme sekä energiatekniikan koulutusohjelmassa neljä vastaajaa olivat kuitenkin jonkin verran samaa mieltä väittämän kanssa, tietoa ei saada riittävästi. Täysin samaa mieltä väittämän kanssa oli sähkötekniikan koulutusohjelmasta kolme vastaajaa. Heidän antamien tulostensa mukaan omassa koulutusohjelmassa ei kannusteta ulkomaiseen opiskelijavaihtoon.

Kuvio 14. Omassa koulutusohjelmassa ei kannusteta ulkomaiseen opiskelijavaihtoon.

Tutkimuksen kohdassa koulutusohjelmakohtaiset esteet kansainväliseen opiskelijavaihtoon, tutkittiin myös kiinnostavien yhteistyökoulujen löytymistä. Tuloksista voidaan huomata, että muut koulutusohjelmat paitsi kone- ja tuotantotekniikka sekä rakennustekniikka, ovat jokseenkin eri mieltä väittämän kanssa. Mielenkiintoista on, että sähkötekniikan koulutusohjelmasta viisi opiskelijoista ei osannut vastata kysymykseen (Kuvio 15). Myös kemiantekniikan ja kone- ja tuotantotekniikan koulutusohjelmissa neljä vastaajaa, sekä energiatekniikan ja rakennustekniikan koulutusohjelmissa kolme vastaajaa eivät osanneet vastata

väittämään. Kaikissa koulutusohjelmissa opiskelijat olivat kuitenkin sitä mieltä, että omalta koulutusosalta löytyy riittävästi kiinnostavia vaihtokohteita.

Kuvio 15. Koulutusosalta ei löydy kiinnostavia vaihtokohteita.

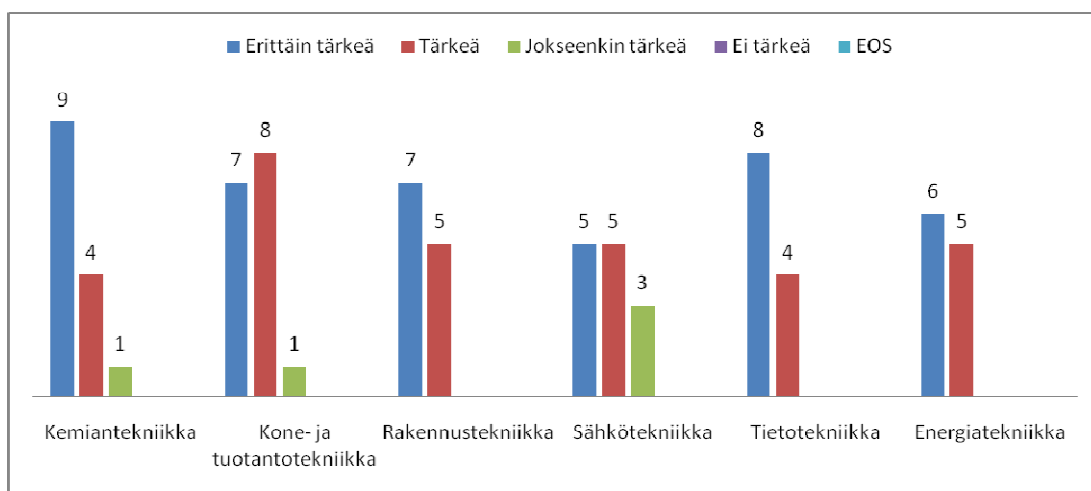
Lopuksi oli kohta muu, mikä. Vastaajat saivat itse mainita heidän mielestään omia koulutusohjelmakohtaisia esteitä, koskien kansainvälistä opiskelijavaihtoa. Tähän kohtaan oli yksi opiskelija laittanut, että opintojen yhteensopimattomuus oli esteenä ajateltaessa kansainvälistä opiskelijavaihtoa. Toinen taas oli vastannut, että LVI-tekniikan partnerikouluja on liian vähän.

8.4 Tärkeimmät edellytykset kansainväliseen opiskelijavaihtoon hakeutumiselle

Tutkimuksen tässä osiossa kysyttiin opiskelijoiden mielestä tärkeimpiä edellytyksiä heidän hakeutuessaan kansainväliseen opiskelivaihtoon. Väittämiä oli kahdeksan sekä mahdollisuus vastata kohtaan muu, mikä. Väittämät olivat: ”riittävä taloudellinen tuki”, ”hyvä kielitaito”, ”kulttuurien tuntemus”, ”mielenkiintoiset vaihtokohteet”, ”perheen/läheisten kannustaminen kansainväliseen opiskelijavaihtoon”, ”koulun henkilökunnan kannustaminen kansainväliseen

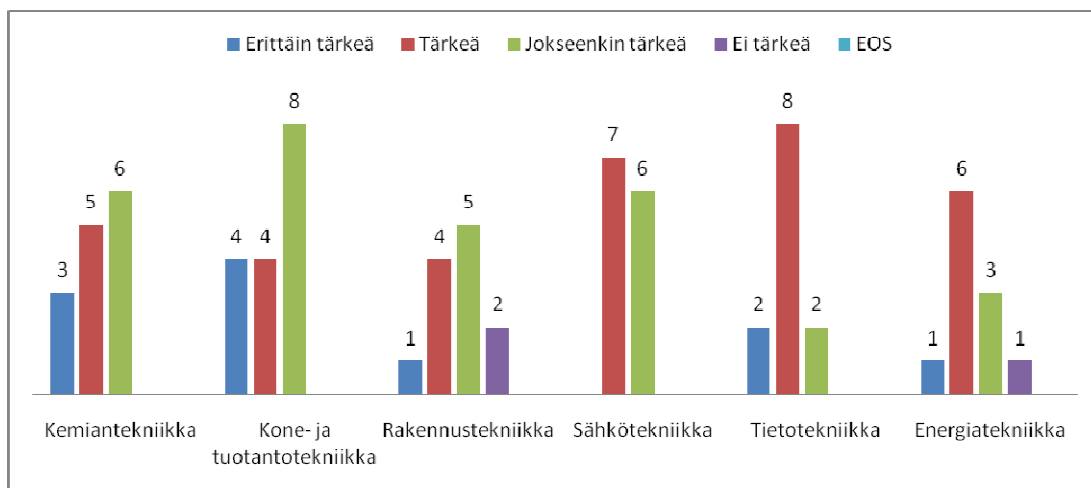
opiskelijavaihtoon”, ”varmuus kansainvälisen opiskelijavaihdon hyödyllisyydestä” sekä ”riittävä tiedonsaanti vaihtokohteiden opetustarjonnasta.”

Odotetusti kaikkien koulutusohjelmien vastaajien mielestä riittävä taloudellinen tuki on erittäin tärkeä tai tärkeä edellytys kansainväliseen opiskelijavaihtoon hakeutumiselle (Kuvio 16). Sähkötekniikan koulutusohjelmasta kolme, kemiantekniikan koulutusohjelmasta yksi sekä kone- ja tuotantotekniikan koulutusohjelmasta yksi vastaaja olivat sitä mieltä, että riittävä taloudellinen tuki on vain jokseenkin tärkeää.

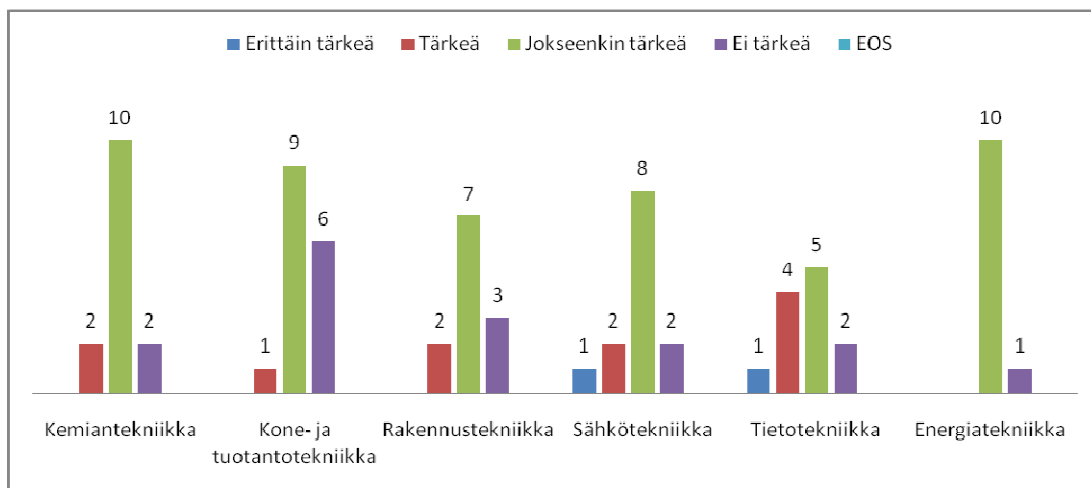
Kuvio 16. Riittävä taloudellinen tuki.

Hyvä kielitaito on sähkötekniikan opiskelijoista seitsemälle, tietotekniikan opiskelijoista kahdeksalle sekä energiatekniikan opiskelijoista kuudelle tärkeä edellytys hakeutuessa ulkomaille vaihtoon (Kuvio 17). Erittäin tärkeänä edellytyksenä kielitaitoa pitivät kone- ja tuotantotekniikan koulutusohjelmasta neljä vastaajaa sekä kemiantekniikan koulutusohjelmasta kolme vastaajaa.

Kuvio 17. Hyvä kielitaito.

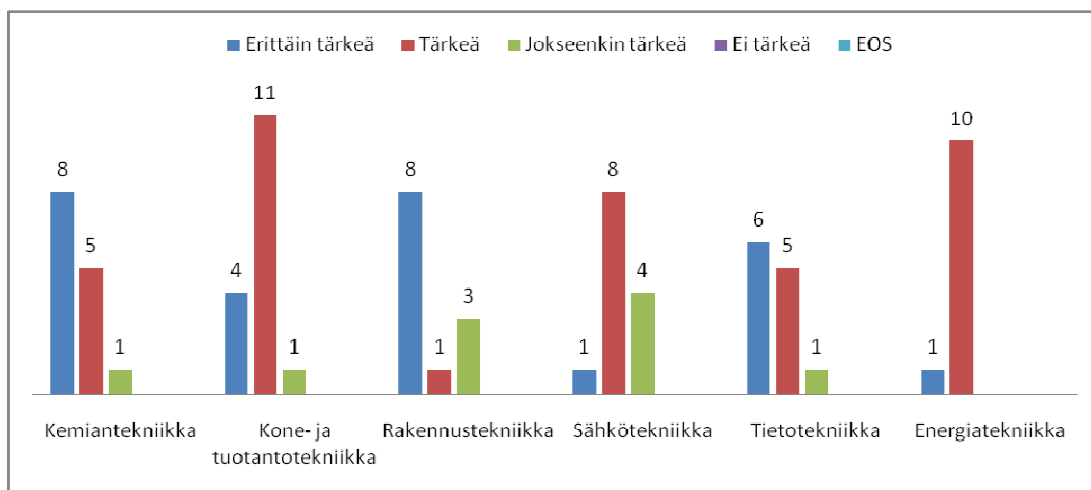
Väittämässä kulttuurien tuntemus, kaikkien koulutusohjelmien opiskelijoiden mielipide sen tärkeydestä kansainväliseen opiskelijavaihtoon hakeutumiselle oli yksimielisesti jokseenkin tärkeä (Kuvio 18). Energiatekniikasta kymmenen opiskelijaa pitivät kulttuurien tuntemusta jokseenkin tärkeänä. Sähkötekniikan ja tietotekniikan koulutusohjelmista yksi vastaaja pitivät kulttuurien tuntemusta erittäin tärkeänä edellytyksenä lähdettäessä ulkomaille.

Kuvio 18. Kulttuurien tuntemus.

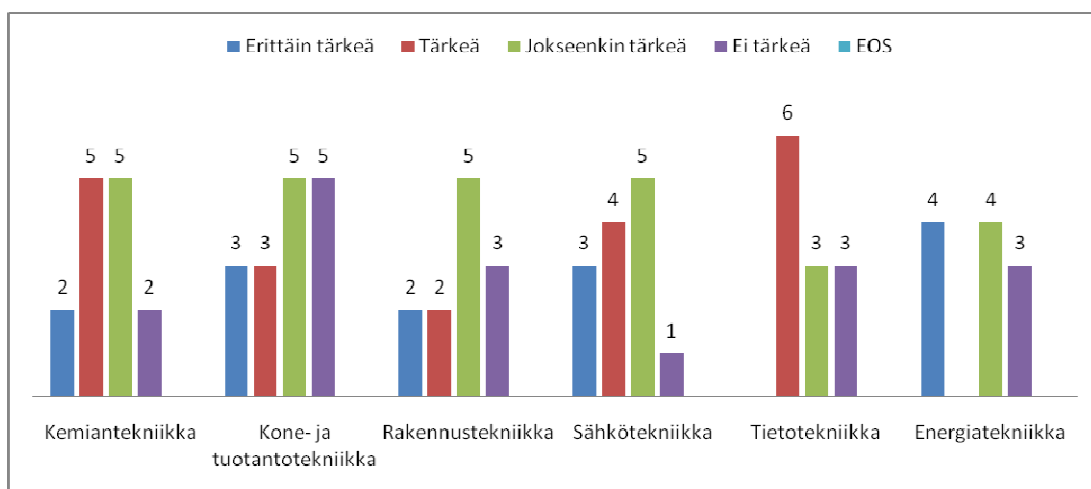
Tutkimustulokset väittämään mielenkiintoiset vaihtokohteet osoittavat, että kaikkien koulutusohjelmien opiskelijat pitävät ulkomaisien vaihtokohteiden

mielenkiintoisuutta erittäin tärkeänä tai tärkeänä. Jopa kymmenen vastaajaa energiatekniikan koulutusohjelmasta pitivät väittämää tärkeänä (Kuvio 19).

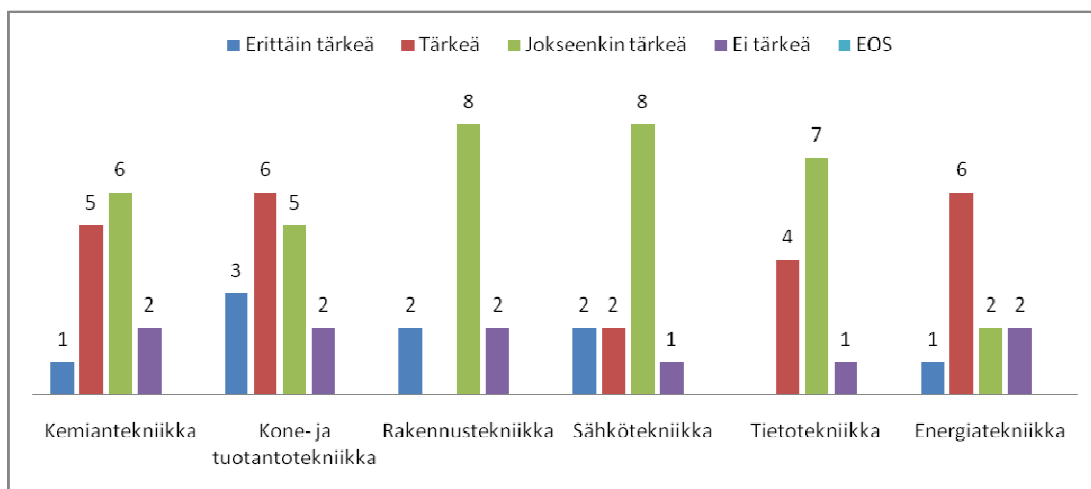
Kuvio 19. Mielenkiintoiset vaihtokohteet.

Seuraavaksi opiskelijoilta kysyttiin, onko perheen/läheisten kannustaminen tärkeää heidän hakeutuessaan ulkomaiseen opiskelijavaihtoon (Kuvio 20). Tietotekniikan koulutusohjelmasta kuudelle opiskelijalle on tärkeää, että perhe/läheiset kannustavat heitä lähtemään opiskelijavaihtoon. Kuitenkin, kaikissa koulutusohjelmissa opiskelijat ovat suurimmaksi osaksi sitä mieltä, että perheen/läheisten kannustaminen vaihtoon lähtemiseen on jokseenkin tärkeää.

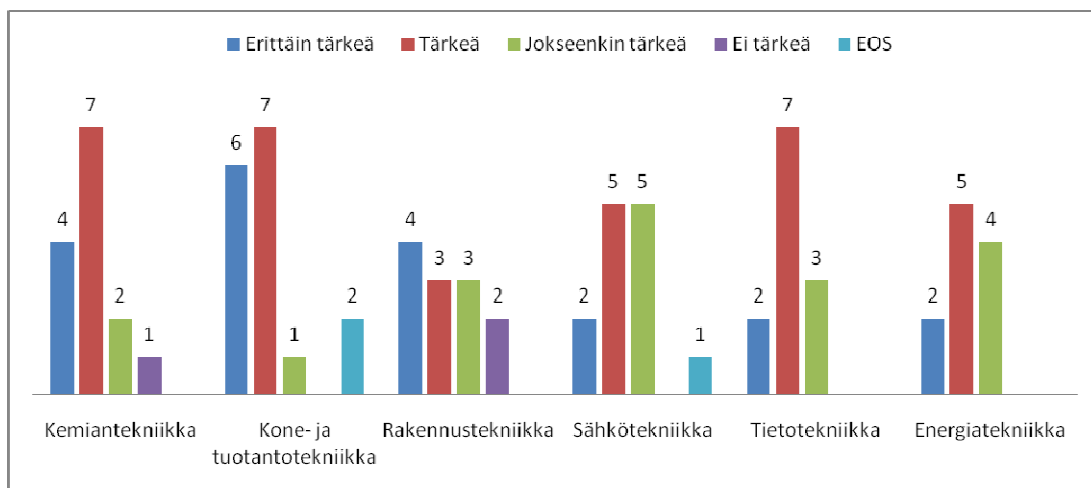
Kuvio 20. Perheen/läheisten kannustaminen kansainväliseen opiskelijavaihtoon.

Väittämään, jossa opiskelijoilta kysyttiin, miten heihin vaikuttaa koulun henkilökunnan kannustaminen kansainväliseen opiskelijavaihtoon, kahdeksan vastaajaa rakennustekniikan ja sähkötekniikan koulutusohjelmista, sekä seitsemän vastaajaa tietotekniikan koulutusohjelmasta olivat sitä mieltä, että koulun henkilökunnan kannustaminen ulkomaille opiskelijavaihtoon lähtemiseen on jokseenkin tärkeää (Kuvio 21). Energiatekniikan koulutusohjelman opiskelijoista kuusi pitivät henkilökunnan kannustusta ulkomaille lähtöön tärkeänä.

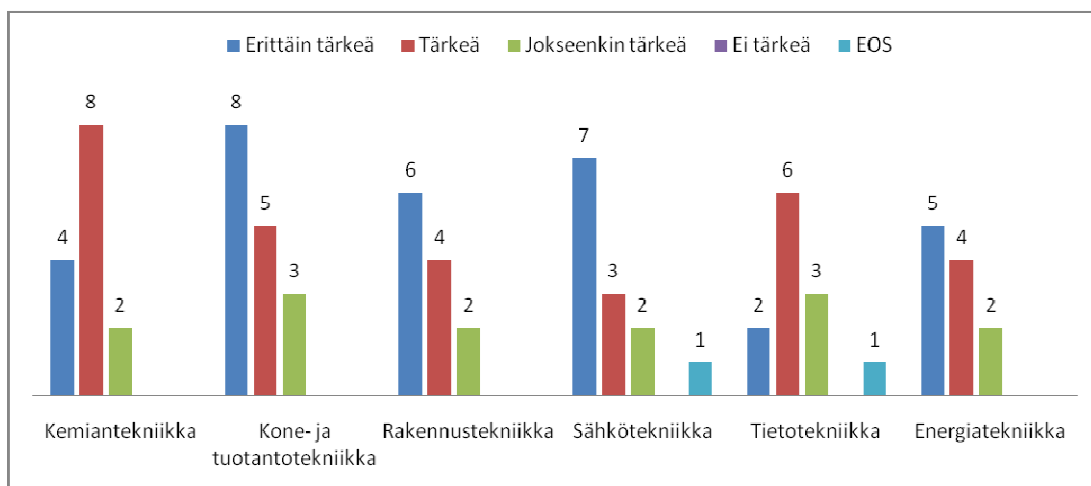
Kuvio 21. Koulun henkilökunnan kannustaminen kansainväliseen opiskelijavaihtoon.

Opiskelijoille esitettiin väittäjä, ovatko he varmoja kansainvälisen opiskelijavaihdon hyödyllisyydestä. Tietotekniikan opiskelijoista seitsemän olivat sitä mieltä, että opiskelijavaihto on tärkeä. Samoihin lukuihin päätyivät myös kemiantekniikan ja kone- ja tuotantotekniikan opiskelijoista seitsemän, sekä energiaterniikan opiskelijoista viisi (Kuvio 22). Rakennustekniikan opiskelijoista neljä olivat sitä mieltä, että ulkomainen opiskelijavaihto on erittäin tärkeää, kun taas sähkötekniikan opiskelijoista viisi sijoittivat sen tärkeäksi tai jokseenkin tärkeäksi.

Kuvio 22. Varmuus kansainvälisen opiskelijavaihdon hyödyllisyydestä.

Viimeiseksi opiskelijoille esitettiin väittämä, miten tärkeää on riittävä tiedonsaanti ulkomaisten vaihtokohteiden opetustarjonnasta. Sähkötekniikan koulutusohjelmasta seitsemän, kone- ja tuotantotekniikan koulutusohjelmasta kahdeksan, rakennustekniikan koulutusohjelmasta kuusi, sekä energiatekniikan koulutusohjelmasta viisi vastaajaa kokivat riittävän tiedonsaannin erittäin tärkeäksi (Kuvio 23). Kemiantekniikan koulutusohjelmasta kahdeksan sekä tietotekniikan koulutusohjelmasta kuusi vastaajaa kokivat riittävän tiedonsaannin vaihtokohteiden opetustarjonnasta tärkeäksi.

Kuvio 23. Riittävä tiedonsaanti vaihtokohteiden opetustarjonnasta.

Viimeiseen kohtaan muu, mikä, opiskelijat eivät olleet antaneet omia kommenttejaan.

8.5 Opiskelijan tiedon tarve kansainvälistä opiskelijavaihtoa suunniteltaessa.

Tutkimuksen tässä osiossa mitattiin opiskelijoiden mielipidettä koskien asioita, joista tarvitsisi olla enemmän tietoa kansainvälistä opiskelijavaihtoa suunniteltaessa. Kyselyyn osallistuneita pyydettiin laittamaan tärkeysjärjestykseen yhdeksän väittämää. Väittämät olivat: hakuajoista, hakuprosesseista, ulkomaisten opintojen soveltuvuudesta omaan opiskeluohjelmaan, valmentautumisesta kotimaassa ennen ulkomaille lähtöä, apurahoista ulkomaisiin opintoihin, opintotuesta ulkomaisiin opintoihin, opiskelijavaihtopaikoista, ulkomaisten partnerikoulujen opetustarjonnasta sekä kohdemaasta ja kaupungista.

Tärkeimmäksi edellytykseksi kansainvälistä opiskelijavaihtoa suunniteltaessa nousi ulkomaisten opintojen soveltuvuus omaan opiskeluohjelmaan, joka oli merkitty tärkeysjärjestyksessä ensimmäiseksi 21 kertaa (Taulukko 3). Valmentautuminen kotimaassa ennen ulkomaille lähtöä jäi niukasti toiselle sijalle, se oli mainittu tärkeimmäksi edellytykseksi 20 kertaa. Kolmanneksi tärkeimpänä edellytyksenä opiskelijat pitivät ulkomaisten partnerikoulujen opetustarjontaa, joka oli merkitty 18 kertaa. Kohdemaasta ja kulttuurista toivottiin enemmän tietoa, se oli mainittu 17 kertaa. Myös opiskelijavaihtopaikoista haluttiin lisää tietoa, tämä oli mainittu 16 kertaa. Apurahoista ulkomaisiin opintoihin mainittiin 15 kertaa ja opintotuesta ulkomaisiin opintoihin 14 kertaa. Vähiten tietoa tarvittiin hakuprosessista 13 kertaa sekä hakuajoista 12 kertaa.

Taulukko 3. Tärkeimmät asiat suunniteltaessa kansainvälistä opiskelijavaihtoa.

Väittämät	Tärkein edellytys
Ulkomaisten opintojen soveltuvuudesta omaan opiskeluohjelmaan	21
Valmentautumisesta kotimaassa ennen ulkomaille lähtöä	20
Ulkomaisten partnerikoulujen opetustarjonnasta	18
Kohdemaasta ja kulttuurista	17
Opiskelijavaihtopaikoista	16
Apurahoista ulkomaisiin opintoihin	15
Opintotuesta ulkomaisiin opintoihin	14
Hakuprosesseista	13
Hakuajoista	12

8.6 Opiskelijoiden omat kommentit

Tutkimuksen tähän osioon vastaajilla oli mahdollisuus kirjoittaa omat kommenttinsa ja tarvittaessa lisätä omia mielipiteitään tai tarpeitaan kansainvälistä opiskelijavaihtoa ajatellen. 78 kyselyyn vastanneesta opiskelijasta 14 oli vastannut tähän.

Yksi vastanneista toivoi pakollista kv-oppituntia.

”Pakollinen KV-oppitunti olisi hyvä, paikalla voisi olla vaikka sen hetkisiä vaihto-oppilaita.”

Yksi vastanneista kertoi jo olleensa ulkomailla töissä ja aikovansa lähteä opiskelijavaihtoon ennen valmistumistaan. Toinen taas aikoi lähteä vaihtoon ensi vuonna, koska ajankohta sopii hänelle paremmin.

”Olin Irlannissa töissä 12kk. Aion lähteä opiskelijavaihtoon ennen kuin valmistun.”

”Aioin lähteä vaihtoon ensi vuonna, koska kyseinen ajankohta sopii minulle paremmin.”

Kolme vastanneista kertoi olevansa juuri tällä hetkellä opiskelijavaihdossa. Yksi heistä toivoi jokaisen opiskelijan löytävän rohkeutta lähteä opiskelijavaihtoon.

”Itse olen parasta aikaa vaihdossa Yhdysvalloissa ja elän elämäni parasta aikaa. Toivoisinkin että jokainen, joka vaihtoon haluaa, löytäisi rohkeutta toteuttaa unelmansa.”

Kaksi muuta toivoivat, että heille olisi kerrottu viisumimaksusta sekä kuinka paljon rahaa pitää mukaan varata. Toivomuksena oli myös opas vaihto-opiskelussa olleilta.

”Tälläkin hetkellä olen Yhdysvalloissa opiskelijavaihdossa Magellan – vaihto-ohjelman kautta ja mielestäni kaikki muu on hyvin hoidettu paitsi kaikista lapuista ym. papereista ei ollut tarkkaa tietoa ennen lähtöäni, (jokseenkin siitä syystä että muutama lisä maksu ja paperi astuivat voimaan viime lokakuussa). Lisäksi olisi mielestäni hyvä tietää sellainen noin summa, paljonko tarvitaan rahaa ennen lähtöä!”

”Itse olen USAssa ja jouduin toiseen yliopistoon menevien ystäväni kanssa itse etsimään tietoja kovin paljon. Myös yllättäviä kuluja (kuten viisumimaksut yms.) tuli jatkuvasti vastaan. Lisää tietoa ennalta suoritettavista maksuista! Lähteminen on itsestä kiinni, joten osasi varautua jo siihen että itse pitää selvittää monta asiaa. Olemme miettineet ystäväni kanssa että jokin opas vaihto-opiskelussa olleilta olisi hyvä, eikä koulun henkilökunnalta.”

Yksi oman kommenttinsa jättänyt ihmettelee miksi SAMKin opiskelijat eivät lähde opiskelijavaihtoon vaikka siihen saa tukea ja siitä on työelämässä hyötyä.

”Olen asiaa ihmetellyt, kun opiskelijat eivät tunnu lähtevän ainakaan SAMKin tekniikan puolelta kovin hanakasti vaihtoon. Apurahat ja opintotuet ovat todella riittävät, ettei ainakaan rahallisesta tuesta pitäisi olla puutetta. Omasta näkökulmastani, tällä hetkellä vaihdossa ollessani, vaihto-opiskelu antaa kyllä huomattavasti lisänäkökulmaa jo pelkästään eri maiden opetukseen että eri kulttuurien ymmärtämiseen. Unohtamatta tietysti ulkomailla elämisen tuomaa ”elämäkokemusta”, josta kaikesta on silti hyötyä vasta myöhemmin työelämässä.”

Käytännötiedon puutteet koulun nettisivuilla mietityttävät yhtä vastaajaa.

”Hyvin on toisaalta koulun nettisivuilla tietoa, mutta minusta ei tarpeeksi syvästi. Haluaisin tietää mitä maksaa asuminen, syöminen, eläminen yms. ja millainen kaupunki tai koulu ja opetustarjonta. Linkkejä on koulujen kotisivuille, mutta ihminen kuten minä siitä ei ole hyötyä kun ei osaa englantia ja juuri sitä tekisi mieli mennä harjoittelemaan. Olisi hienoa jos joku tekisi raportin omasta vaihdostaan.”

Kaksi opiskelijaa kertoi, miten tärkeää on, että kansainvälistä opiskelijavaihto asiaa hoitaa sellaiset ihmiset jotka tietävät ja osaavat asiansa.

”Vaihto-opiskelijaksi lähteminen koulun kautta tarvitsee osaavan henkilön koulutusta joka hoitaa asiaa. Täällä näyttäisi kumminkin sellainen olevan jota asia kiinnostaa oikeastikin, sillä omalla kohdalla edellisessä koulussa oli sellainen henkilö hoitamassa asioita jota ei kiinnostanut asia juuri yhtään. Eli tässä koulussa asia on vielä vissiin kunnossa, toisin kuin muissa kouluissa tilanne voi olla toinen. Eli toisin sanoen on todella tärkeää että asiaa hoitavat ihmiset osaavat asian ja ovat kiinnostuneita siitä miten tällaiset asiat vietään läpi ja saa asiasta kiinnostuneita lähtemään oikeasti ”muistorikkaille” reissuille.”

”Olin alkuvuodesta kuuntelemassa luentoa ulkomailla opiskelusta ja ihan hyvältä ja hyödylliseltä tämä luento vaikutti. Paljon jäi tosin vielä epäselväksi, mutta nämä luennon pitäjät ovat koulumme henkilökuntaa ja he tekivät selväksi, että heidän juttusilleen saa ja kannattaa tulla. Joten varmasti saisin halutessani riittävästi tietoa aiheeseen liittyen.”

Yhtä opiskelijaa mietitytti opintouudistuksen muutos.

”Koulun opintouudistuksen muutos hankaloittaa vaihtoon lähtemistä, koska vuoden poissaolon (vaihdon) johdosta ei pääse suorittamaan enää joitain kursseja. Näin ollen omat opintosuunnitelmat menevät uusiksi.”

Toista opiskelijaa arveluttaa, miten ulkomailla tehdyt opinnot saa korvattua, takaisin kotikorkeakouluun tullessa.

”Ennakkoluulot vaihto-opiskelun hyödyistä ajatellen edistymistä omassa opiskelussa ovat melko suuret, melko epäselväksi on jätetty kuinka hyvin opintopisteitä saa ulkomailla suoritetuista kursseista. On myös kyseenalaista kannustaa opiskelijoita lähtemään ja mainita että opiskeluissa jää jälkeen lähes automaattisesti vuoden. Positiivista tiedotuksessa vaihto-opiskeluun on ollut kannustaminen lähteä hieman huonommallakin kielitaidolla.”

Kommenttinsa antaneista yhtä opiskelijavaihtoon lähtö arveluttaa korkean iän vuoksi.

”Oma keskimääräistä korkeampi ikä hieman jarruttelee vaihtariporukoihin lähtemistä.”

Vielä viimeiseksi yhden Tekniikka ja merenkulku Porin opiskelijan näkemys opiskelijavaihtoon lähdöstä.

”On nyt niin että kansainvälinen vaihto ei sovi tällaisille ”insinöörin” keta-leille. Pitäisi olla joku taiteilija, syödä tulista ruokaa ja kuunnella musiikkia joissa on 3/4:stä tai 4/4:stä eroavia tahtilajeja... Ei sovi tällaiselle tavalliselle tallajalle, ei mulle sovi kuin harmaa villapaita ja tavallinen suomalainen kahvi. Iron Maiden on maailman suomalaisin orkesteri. Kaikennäköinen hippeys vaan levittää täitä ja kansainvälisyys tarkoittaa juurikin niitä välimatkoja joita maiden välissä on. Kuvitella nyt sitä tavallinen ihminen intialaiseen bungalowveen juomaan lassaa ja leikkimään kultturellia, boheemia maailmankansalaista. Todellisuudessa sisällä sykkii porilainen sydän pienen sielun puristuksessa. Koeta nyt siinä lainata Gabriel García Marquezia, kun oikeasti haluaa vain lukea Arto Paasilinnaa. Liian kuumakin on koko ajan. Perunoita ei löydy mistään. Ehei, minä en siihen touhuun ala... Ja onhan se nyt kovin kestäväntöntä ekologisesti lennättää suomalainen juntti lentokoneella vuodeksi opettelemaan toiseen maahan samaa asiaa mitä se täällä Suomessa opette-

lee. Ei ne tietokoneet siellä ranskassa mitenkään erilaisia ole, (paitsi että ääkköset on hukassa, mutta ranskalainen ei tarvitse kuin pienet vokaalit aah! ja uuh!... ne ihmiset on niin seksuaalisesti latautuneita, että niiden leivätkin on peniksen mallisia).”

9 TUTKIMUSTULOSTEN YHTEENVETO JA LUOTETTAVUUDEN TARKASTELU

9.1 Tutkimustulosten yhteenveto

Tutkimuksella haettiin vastausta siihen, mitkä asiat Satakunnan ammattikorkeakoulun Tekniikka ja merenkulku Porin energiatekniikan, kemiantekniikan, kone- ja tuotantotekniikan, rakennustekniikan, sähkötekniikan sekä tietotekniikan koulutusohjelmien toisen ja kolmannen vuoden opiskelijat kokevat kansainvälisen opiskelijavaihdon esteiksi. Haluttiin selvittää, mitä asioita opiskelijat pitävät tärkeimpinä edellytyksinä kansainväliseen opiskelijavaihtoon hakeutumiselle ja mistä asioista opiskelijat tarvitsisivat lisää tietoa suunnitellessaan kansainvälistä opiskelijavaihtoa. Opiskelijoiden näkemyksiä selvitettiin sähköisesti lähetetyllä kysymyslomakkeella niin henkilökohtaisesti kuin myös koulutusohjelmakohtaisesti.

Huoli opintojen valmistumisesta ajallaan, mikäli ottaa osaa kansainväliseen opiskelijavaihtoon, oli erittäin suuri este opiskelijoille. 62 % kyselyyn vastanneista piti tätä huomattavimpana henkilökohtaisena esteenä kansainvälistä vaihtoa ajatellessa. Elämäntilanne tai perhesyyt olivat toinen huomattava este opiskelijoiden keskuudessa, kun oli kyseessä opiskelu ulkomailla. Opiskelijoista 50 % ilmoitti sen olevan syy ko-

timaahan jäämiseen. Kaukana näistä ei ollut myöskään opiskelijoiden huoli heidän taloudellisesta tilanteestaan. Opiskelijoista 44 % oli sitä mieltä, että oma taloudellinen tilanne ei salli vaihtoon lähtöä.

Kielitaito ei ollut esteenä kuin 25 %:lle opiskelijoista, kun taas 49 % opiskelijoista ei kokenut kielitaitoa henkilökohtaisena esteenä opiskelijavaihtoa ajateltaessa. Opiskelijoista 74 %:lla oli riittävästi tietoa opiskelijavaihtomahdollisuuksista, vain 22 % olisi halunnut lisää tietoa kansainvälisestä opiskelijavaihdosta. Myös kansainvälisen opiskelijavaihdon hyödyllisyydestä opiskelijat olivat tietoisia, 64 % opiskelijoista oli sitä mieltä, että kansainvälinen opiskelijavaihto on hyödyllinen tulevaisuutta ajateltaessa.

Kyselylomakkeessa selvitettiin myös kansainvälisen liikkuvuuden esteitä koulutusohjelmittain. Tutkimustulosten perusteella voidaan todeta, että tiedon puute oman koulutusalan ulkomaisista opiskelijavaihtomahdollisuuksista on merkittävä este. Rakennustekniikan opiskelijoista 75 % oli vahvasti sitä mieltä, että oman koulutusalan opiskelijavaihtomahdollisuuksista tarvitsisi olla enemmän tietoa. Tietotekniikan koulutusohjelman opiskelijoista 73 % kokivat saavansa tarpeeksi tietoa vaihtomahdollisuuksista ulkomailla.

Tieto partnerikoulujen oman koulutusalan opetustarjonnasta oli yksimielisesti kaikkien koulutusohjelmien mielestä liian niukkaa. Yli puolet tietotekniikan, kone- ja tuotantotekniikan, energiatekniikan sekä sähkötekniikan koulutusohjelmissä opiskelevista opiskelijoista oli sitä mieltä, että partnerikoulujen opetustarjonnasta olisi hyvä olla lisää tietoa. Samaa mieltä olivat alle puolet rakennustekniikan sekä kemiantekniikan koulutusohjelmien opiskelijoista.

Kyselyssä tutkittiin myös, kannustetaanko omassa koulutusohjelmassa kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähtemistä. Yli puolet kemiantekniikan koulutusohjelman opiskelijoista oli kuitenkin sitä mieltä, että heitä kannustetaan lähtemään opiskelijavaihtoon. Kolmannes tietotekniikan sekä kone- ja tuotantotekniikan opiskelijoista eivät tunteneet saavansa tarpeeksi kannustusta lähteä opiskelijavaihtoon.

Tarkasteltaessa löytyykö koulutusosalta kiinnostavia vaihtokohteita, jakaantuivat opiskelijoiden vastaukset seuraavasti. Kolmannes rakennustekniikan sekä tietotekniikan koulutusohjelmien opiskelijoista sekä kone- ja tuotantotekniikan opiskelijoista olivat sitä mieltä että kiinnostavia vaihtokohteita ei ole riittävästi. Toinen kolmannes kemiantekniikan, energiatekniikan sekä sähkötekniikan koulutusohjelmien opiskelijat olivat sitä mieltä, että kiinnostavia vaihtokohteita löytyy.

Tutkimuksen mukaan tärkeimmät edellytykset kansainvälistä vaihtoa suunniteltaessa ovat ulkomaisten opintojen soveltuvuus omaan opiskeluohjelmaan, valmentautuminen kotimaassa ennen ulkomaille lähtöä sekä tieto ulkomaisten partnerikoulujen opetustarjonnasta. Vähiten tietoa haluttiin hakuajoista sekä hakuprosesseista.

Kysymyslomakkeen lopussa opiskelijoilla oli mahdollisuus lisätä oma kommenttinsa. Vapaa sana-kohtaan suurin osa kommenttinsa antaneista opiskelijoista oli tällä hetkellä vaihdossa. Muilla kyselyyn vastanneilla opiskelijoilla ei ollut mitään lisättävää kansainvälistä vaihto-opiskelua ajatellen.

9.2 Tutkimustulosten luotettavuuden tarkastelu

Reliabiliteetilla tarkoitetaan tulosten tarkkuutta. Tutkimuksen tulokset eivät saa olla sattumanvaraisia, tämän takia otoskoko onkin parempi olla suuri kuin pieni. Tutkimuksen ollessa luotettava, siltä vaaditaan sen toistettavuutta samanlaisin tuloksin. Koko tutkimuksen ajan tutkijan on muistettava olla tarkka ja kriittinen, jotta ei synnyisi virheitä tietoja kerätessä, syötettäessä, käsiteltäessä tuloksia tai niitä tulkittaessa. Edustava ja tarpeeksi suuri otos, korkea vastausprosentti sekä kysymykset, jotka mittaavat oikeita asioita, ovat tutkimuksen luotettavuuden kannalta hyvin tärkeitä. (Heikkilä 2002, 30, 188.)

Tutkimuksen pätevyydellä eli validiteetilla tarkoitetaan, että tutkimuksen tulee mitata sitä, mitä oli tarkoitus selvittää. Tutkimuksen tekijän tulee näin ollen asettaa tutki-

mukselleen täsmällisiä tavoitteita, ettei hän tutki vääriä asioita. Tutkimuslomake tulisikin suunnitella tarkoin ja harkita, miten tiedon kerää. Tutkimuslomakkeen kysymyksien tulee mitata oikeita asioita yksiselitteisesti ja niiden tulee kattaa koko tutkimusongelma. Mikäli mitattavia käsitteitä ja muuttujia ei ole tarkoin määritelty, eivät mittaustuloksetkaan voi olla valideja. Validiutta on hankala tarkastella jälkikäteen. (Heikkilä 2008, 29–30.)

Tutkimuskysymykset, jotka asetin työlleni:

- Mitkä asiat Satakunnan ammattikorkeakoulu Tekniikka ja merenkulku Porin opiskelijat kokevat kansainvälisen liikkuvuuden esteiksi?
- Mitä tietoja opiskelijat kaipaavat kansainvälistä liikkuvuutta ajatellessa?

Tutkimuslomake oli selkeä ja siisti. Siinä olevat kysymykset helposti ymmärrettäviä, sekä ne olivat hyvin aseteltu loogiseen järjestykseen, vastaajaa ajatellen. Tutkimuksen vastausprosentiksi saatiin 20 %. Prosenttiosuus on laskettu tutkimushetkellä läsnä olevien opiskelijoiden määrästä, joita oli 391. Sähköisesti toteutettu tutkimus lähetettiin valitulle perusjoukolle sähköpostitse, josta pääsi linkin kautta vastaamaan kyselyyn. Sähköposti lähetettiin käyttäen ryhmäsähköpostia, joten mahdollisesti sähköposti toimitettiin myös muille kuin läsnä oleville opiskelijoille.

Sähköisesti toteutetussa tutkimuksessa vastaajan anonymius säilyy, koska vain minä tutkimuksen tekijänä sain vastaukset. Arvontaan osallistuminen oli vapaaehtoista, joten vastaajan ei ollut pakko antaa henkilötietojaan vastatessaan kysymyslomakkeeseen. Opiskelijat, jotka osallistuivat tutkimukseen, olivat ymmärtäneet tutkimuskysymykset oikein, koska tuloksia analysoitaessa ei esiin noussut väärinymmärryksiä. Tutkimuksen uudelleentoteutus on mahdollista ja samansuuntaisia vastauksia voitaisiin odottaa, joten tutkimusta voidaan pitää luotettavana. Kysymyslomaketta suunniteltaessa oli ”punaisena lankana” tutkimusongelma, jonka ympärille lomake saatiin rakennettua. Tutkimuksen voidaan todeta olevan pätevä, koska siinä mitattiin juuri sitä, mitä oli tarkoituskin mitata. Tutkimustulosprosentti 20 on alhainen, ei täysin luotettava, mutta suuntaa antava.

10 OMA POHDINTA

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää Satakunnan ammattikorkeakoulun Tekniikka ja merenkulku Porin; energiatekniikan, kemiantekniikan, kone- ja tuotantotekniikan, rakennustekniikan, sähkötekniikan sekä tietotekniikan koulutusohjelmien toisen ja kolmannen vuoden opiskelijoiden kansainvälisen opiskelijavaihdon esteitä. Tutkimukseen vastasi opiskelijoita jokaisesta koulutusohjelmasta. Heistä suurin osa oli opiskelijoita, jotka eivät olleet hakeneet tai osallistuneet kansainväliseen opiskelijavaihtoon.

Eniten vastaajia oli kone- ja tuotantotekniikan, kemiantekniikan sekä sähkötekniikan koulutusohjelmista. Energiatekniikan koulutusohjelmasta olisi voinut olla enemmän osallistujia, kuten myös rakennustekniikan sekä tietotekniikan koulutusohjelmista. Olen tyytyväinen, että kyselyyn vastasi näinkin monta opiskelijaa eri koulutusohjelmista, koska vastausprosentin jäädessä hyvin alhaiseksi, tutkimustuloksia ei olisi voinut pitää kattavina.

Tarkasteltaessa opiskelijoiden henkilökohtaisia esteitä kansainväliseen opiskelijavaihtoon hakeutumiselle, suurimmaksi esteeksi nousi opiskelijoiden huoli siitä, etteivät he valmistu ajallaan. Tämä kuitenkin riippuu siitä, mitä kursseja partnerikoulussa ottaa ja kuinka hyvin ne saadaan hyväksiluettua takaisin kotimaassa. Suurin osa partnerikouluista tarjoaa kuitenkin samoja kursseja, kuin kotikorkeakoulu. On vain itsestä kiinni, haluaako opiskelija vaihtovuotenaan opiskella yhtä paljon kuin silloin, jos vaihtoon ei olisi lähtenyt.

Toisena merkittävä seikkana nousi esiin opiskelijoiden elämäntilanne tai perhesyyt, jotka eivät tulleet lainkaan yllätyksenä. Tämä on kuitenkin jokaisen henkilökohtainen asia, johon ammattikorkeakoulu ei pysty vaikuttamaan. Taloudellinen tilanne oli myös yksi opiskelijoiden huoli ajatellessa kansainvälistä opiskelijavaihtoa. Tämä sama tuli todettua jo aiemmin Höijjer-Brearin (2002) tehdyssä tutkimuksessa.

Opiskelijat olivat hyvin tietoisia kansainvälisen opiskelijavaihdon hyödyllisyydestä, mikä on erittäin mukava huomata. 78:sta kyselyyn vastanneesta vain kahdeksan eivät olleet vakuuttuneita ulkomaisen opiskelijavaihdon hyödyllisyydestä. Syy saattaa olla koulutusalaakohtainen, sillä näiden opiskelijoiden koulutusaloilla ei ole yhtä paljon vaihtoehtoja yhteistyökoulujen opetustarjonnassa kuin muilla koulutusaloilla.

Kyselylomakkeessa selvitettiin myös kansainvälisen liikkuvuuden esteitä koulutusohjelmittain. Tutkimustulosten perusteella voidaan todeta, että tiedon puute oman koulutusalan ulkomaisista opiskelijavaihtomahdollisuuksista on merkittävä este ajateltaessa kansainvälistä opiskelijavaihtoa. Rakennustekniikan opiskelijoista suurin osa oli vahvasti sitä mieltä, että oman koulutusalan opiskelijavaihtomahdollisuuksista sekä tietoa partnerikoulujen oman koulutusalan opetustarjonnasta tulisi yksimielisesti olla enemmän. Näihin asioihin ammattikorkeakoulu pystyy vaikuttamaan informoimalla opiskelijoita entistä paremmin sekä tarjoamalla lisää tietoa ulkomaisista opiskelijavaihtomahdollisuuksista. Antamalla opiskelijoille lisää tietoa ulkomaisten partnerikoulujen opetustarjonnasta, voidaan saada opiskelijoiden kiinnostus heräämään, sekä vaihtoonlähdön luvut nousemaan.

Loppujen lopuksi olen tyytyväinen työhöni ja sen tuloksiin. Työn aloittaminen tuntui vaikealta, koska en ollut varma mistä aloittaisin ja mitä alkaisin tutkia. Teoriaosuuden valmistuttua, joka oli työläin osa, sain alkaa tekemään kysymyslomaketta. Työskentelyni eteni haluamallani tavalla ja olen asettamassani aikataulussa ajatellen valmistumistani. Kyselyn suunnittelu oli mukavaa ja toteutuksesta teki mielenkiintoisen ohjelma, jolla kysely tehtiin.

Kyselyyn vastanneiden opiskelijoiden kesken oli mahdollista voittaa elokuvalippuja. Silti opiskelijat vastasivat kyselyyn hieman nihkeästi. Ehkä elokuvalippu ei ollut tarpeeksi hyvä houkutus vastaamaan kyselyyn. Tarkoituksena ei ollut tietenkään se, että opiskelijat vastaisivat kyselyyn pelkän "palkinnon" saamiseksi, vaan olisi ollut hienoa huomata, että asiaa kohtaan olisi ihan yleisesti kiinnostusta. Melkein tulee sellainen olo, että nykypäivän opiskelijat eivät ole kiinnostuneita vaihto-opiskeluun liittyvistä asioista.

Tutkimus itsessään kiinnosti minua henkilökohtaisesti, koska olen itse ollut vaihdossa lukion jälkeen ja myös töissä ulkomailla useamman vuoden. Tämän vuoksi olikin mielenkiintoista nähdä, mikä estää opiskelijoita lähtemästä kansainväliseen opiskelijavaihtoon.

Toivottavasti opinnäytetyöstäni on hyötyä Tekniikka ja merenkulku Porille. Tutkimukseni tutkimustuloksissa selvisivät asiat, joita TEMEPO voisi kehittää toimintaansa ja tällä tavalla antaa opiskelijoille paremman mahdollisuuden lähteä kansainväliseen opiskelijavaihtoon. Näin opiskelijoilla olisi mahdollisuus nähdä maailma uusin silmin.

LÄHTEET

Elinkeinoelämän keskusliitto EK, 2006. Palvelut 2020- Osaaminen kansainvälisessä palveluyhteiskunnassa. Loppuraportti.

Elo, U. 2008. Opinnäytetyö. IKKUNAT AUKI MAAILMAAN- KANSAINVÄLISEN LIKKUVUUDEN ESTEET LIIKETALouden, MATKAILUN, TIETOJENKÄSITTELYN JA VIESTINNÄN KOULUTUSOHJELMISSA. Satakunnan ammattikorkeakoulu 2008.

Garam, I. 2007. Kansainvälinen liikkuvuus yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa 2006. CIMO Publications 2/2007: Kansainvälisen henkilöstövaihdonkeskus CIMO.

Garam, I. 2005. Kansainvälinen liikkuvuus ja työelämä. Työnantajan näkemyksiä ulkomailla opiskelun ja harjoittelun merkityksestä. CIMO Occasional Paper 1/2005: Kansainvälisen henkilövaihdonkeskus CIMO.

Heikkilä, T. 2008. Tilastollinen tutkimus. 7. uudistettu painos. Helsinki. Edita Prima Oy.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. 13. osin uudistettu painos. Keuruu. Otavan Kirjapaino Oy.

Härkki, O. 2009. Kansainvälisten asioiden koordinaattori. Pori, Henkilökohtainen tiedonanto 23.3.2009.

Höijer-Brear, V. 2002. ”RAHA, RAKKAUS JA ROHKEUS”. Selvitys Satakunnan ammattikorkeakoulun opiskelijoiden näkemyksiä kansainvälisen liikkuvuuden esteistä. Satakunnan ammattikorkeakoulun raportti 3/2002.

Kansainvälisen henkilövaihdon keskus CIMO a). Organisaatio [viitattu 29.12.2008, 8.1.2009] Saatavissa: <http://www.cimo.fi/Resource.phx/cimo/organisaatio.htx>

Kansainvälisen henkilövaihdon keskus CIMO b). CIMOn ohjelmat. Erasmus. [viitattu 29.12.2008] Saatavissa: <http://www.cimo.fi/Resource.phx/cimo/elinikainen-oppiminen/erasmus.htx>

Kansainvälisen henkilöstövaihdon keskus CIMO c). CIMOn ohjelmat. FIRST. [viitattu 29.12.2008] Saatavissa: <http://www.cimo.fi/Resource.phx/cimo/apurahat/verkkoyht/first.htx>

Kansainvälisen henkilöstövaihdon keskus CIMOn ohjelmat. Nordplus-ohjelmat ja Nordplus Korkeakoulutus d.) [viitattu 29.12.2008] Saatavissa: <http://www.cimo.fi/Resource.phx/cimo/nordplus/nordplus-etusivu.htx>

Kansainvälisen henkilöstövaihdon keskus CIMOn Maailmalle.net-palvelu a). [viitattu 29.12.2008] Saatavissa: <http://www.maailmalle.net/Resource.phx/maailmalle/opiskelemaan/itsenaisesti.htx>

Kansainvälisen henkilöstövaihdon keskus CIMOn Maailmalle.net-palvelu b.) [viitattu 29.12.2008] Saatavissa: <http://www.maailmalle.net/Resource.phx/maailmalle/opiskelemaan/opiskelijavaihtoon.htx>

Korkeakoulujen kansainvälisen strategian työryhmä. 2001:23. Korkeakoulujen kansainvälisen toiminnan strategia. Opetusministeriön työryhmän muistioita. Opetusministeriö [viitattu 29.12.2008] Saatavissa: http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2001/liitteet/opm_511_23kvstrategia.pdf?lang=fi

Moisio, A-M. 2008. Kansainvälisten asioiden sihteeri. Pori, Henkilökohtainen tiedonanto 18.12.2008.

Myllykoski, K. 1997. Maailmalle opiskelemaan. Helsinki. Otava.

Satakunnan ammattikorkeakoulu b.) Esittely. [viitattu 23.12.2008] Saatavissa:
<http://www.samk.fi/>

Satakunnan ammattikorkeakoulu c.) Tekniikka ja merenkulku. Toimialamme. [viitattu 23.12.2008] Saatavissa: www.samk.fi/tekniikkajamerenkulku

Satakunnan ammattikorkeakoulu d.) Esittely. Laatukäsikirja. Kuvausosan liitteet. Liite 6.1 Toimipisteiden nimet, lyhenteet ja yhteystiedot. [viitattu: 29.12.2008] Saatavissa: <http://www.samk.fi/laatu/>

Satakunnan ammattikorkeakoulu e.) Tekniikka ja merenkulku. Opiskelija. Yleistä. [viitattu: 6.1.2009] Saatavissa: <http://www.samk.fi/tekniikkajamerenkulku/>

Satakunnan ammattikorkeakoulu f.) Tekniikka ja merenkulku. Opiskelija. Opiskelijaja harjoittelijavaihto. [viitattu 29.12.2008, 6.1.2009] Saatavissa:
<http://www.samk.fi/tekniikkajamerenkulku/>

Satakunnan ammattikorkeakoulu g.) Opiskelijapalvelut. Menettelyohjeet. Laatukäsikirjan pääsivulle. Laatukäsikirja. Osa E Strategiat. Kansainvälisen toiminnan strategia. [viitattu 6.1.2009] Saatavissa:
<http://kesy01.cc.spt.fi/intra/versio2.nsf/8160dfad89548cd7c2257338004ca835/78451eaa45815b24c22572f1003404c8?OpenDocument>

The Magellan Exchange a.) [online] [viitattu 29.12.2008] Saatavissa:
<http://www.magellanonline.org/Destinations/Default.aspx>

The Magellan Exchange b.) [online] [viitattu 29.12.2008] Saatavissa:
<http://www.magellanonline.org/About/default.aspx> 29.12.2008

Vilka, H. 2005. Tutki ja kehitä. 1.-2. painos. Helsinki. Otavan Kirjapaino Oy.

Hyvä opiskelija,

Olen Satakunnan ammattikorkeakoulun matkailun koulutusohjelman kolmannen vuoden opiskelija ja teen opinnäytetyötäni, joka liittyy Satakunnan ammattikorkeakoulun Tekniikka ja merenkulku Porin opiskelijoiden kansainväliseen liikkuvuuteen. Opinnäytetyössäni tutkin opiskelijoiden näkemyksiä kansainvälisen liikkuvuuden esteistä. Vastauksesi ovat tärkeitä, koska tutkimuksen avulla selvitetään niitä seikkoja, jotka estävät opiskelijaa lähtemästä kansainväliseen opiskelijavaihtoon. Toivottavasti sinulla on hetki aikaa lomakkeen täyttämiseen. Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti.

Kyselyyn osallistuneiden kesken arvotaan 3 kpl Finnkinon elokuvalippuja!

Perustiedot

1. Ikä _____ vuotta

2. Sukupuoli

mies

nainen

3. Koulutusohjelma

Kemiantekniikan koulutusohjelma

Kone- ja tuotantotekniikan koulutusohjelma

Rakennustekniikan koulutusohjelma

Sähkötekniikan koulutusohjelma

Tietotekniikan koulutusohjelma

Energiatekniikka

4. Opintojen aloitusvuosi

2006

2007

5. Merkitse oikea vaihtoehto

Olen osallistunut kansainväliseen opiskelijavaihtoon

Olen hakenut kansainväliseen opiskelijavaihtoon

Tulin valituksi kansainväliseen opiskelijavaihtoon, mutta en lähtenyt, miksi? _____

Olen hakenut kansainväliseen opiskelijavaihtoon, mutta en tullut valituksi

En ole hakenut kansainväliseen opiskelijavaihtoon

1. Henkilökohtaiset asiat, jotka estävät hakeutumisen kansainväliseen opiskelijavaihtoon.

Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	En osaa sanoa
---------------------	-------------------------	-----------------------	-------------------	---------------

Kielitaitoni ei ole riittävä

Taloudellinen tilanteeni ei salli vaihtoon lähtöä

Elämäntilanne tai perhesyyt estävät lähtöni

Minulla ei ole riittävästi tietoa opiskelijavaihtomahdollisuuksista

Luulen, että kansainvälinen vaihto viivästyttäisi opintojani

En ole vakuuttunut kansainvälisen opiskelijavaihdon hyödyllisyydestä

Muu, mikä? _____

_____

2. Koulutusohjelmakohtaiset esteet kansainväliseen opiskelijavaihtoon?

Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	En osaa sanoa
---------------------	-------------------------	-----------------------	-------------------	---------------

Saatavilla ei ole tarpeeksi tietoa oman koulutusalan opiskelijavaihtomahdollisuuksista

Vähäinen tieto partnerikoulujen oman koulutusalan opetustarjonnasta

Omassa koulutusohjelmassa ei kannusteta ulkomaiseen opiskelijavaihtoon

Koulutusosalta ei löydy kiinnostavia vaihtokohteita

Muu, mikä? _____

_____

3. Tärkeimmät edellytykset kansainväliseen opiskelijavaihtoon hakeutumiselle

	Erittäin tärkeä	Tärkeä	Jokseenkin tärkeä	Ei tärkeä	En osaa sanoa
Riittävä taloudellinen tuki					
Hyvä kielitaito					
Kulttuurien tuntemus					
Mielenkiintoiset vaihtokohteet					
Perheen/läheisten kannustaminen kansainväliseen opiskelijavaihtoon					
Koulun henkilökunnan kannustaminen kansainväliseen opiskelijavaihtoon					
Varmuus kansainvälisen opiskelijavaihdon hyödyllisyydestä					
Riittävä tiedonsaanti vaihtokohteiden opetustarjonnasta					
Muu, mikä? _____					
_____					
_____					

4. Mistä asioista tarvitsisi olla enemmän tietoa kansainvälistä opiskelijavaihtoa suunniteltaessa? Laita tärkeysjärjestykseen.

Hakuajoista	☐
Hakuprosessista	☐
Ulkomaisten opintojen soveltuvuudesta omaan opiskeluohjelmaan	☐
Valmentautumisesta kotimaassa ennen ulkomaille lähtöä	☐
Apurahoista ulkomaisiin opintoihin	☐
Opintotuesta ulkomaisiin opintoihin	☐
Opiskelijavaihtopaikoista	☐
Ulkomaisten partnerikoulujen opetustarjonnasta	☐
Kohdemaasta ja kaupungista	☐

Mikäli sinulla on jotain lisättävää kansainvälistä vaihto-opiskelua ajatellen, voit laittaa kommenttisi tähän.
